

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

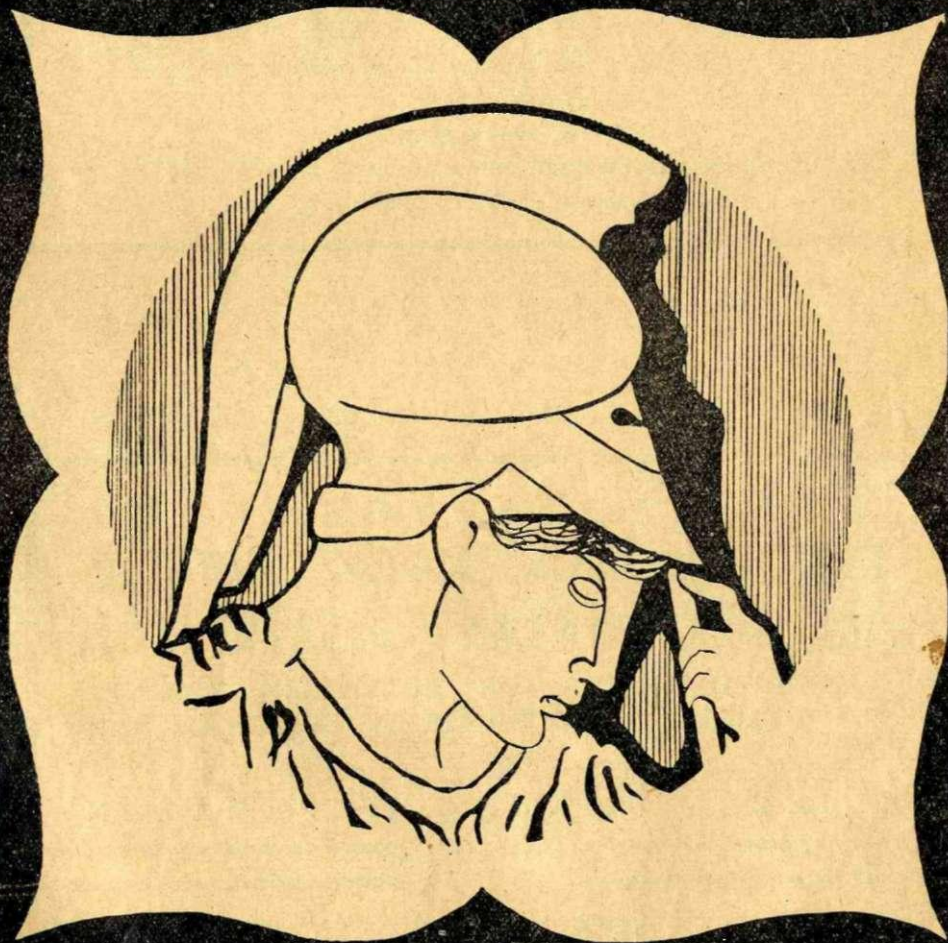
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΠΑΥΛ.ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ - ΑΝΤ.ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ - ΙΠΠΟΚΡ.ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α' — ΤΕΥΧΟΣ 5

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Γ. ΒΑΛΛΗΝΔΑΣ & ΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 5.100.000

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 5-68

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ „ΙΔΙΟΤΡΑΠΕΖΑ„

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ἀγοραπωλησία χρεωγράφων καὶ συναλλάγματος
Προεξοφλήσεις

Πιστώσεις ἔναντι φορτωτικῶν

Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσίμια εἰς δραχμὰς
καὶ εἰς συνάλλαγμα ὑπὸ εὐνοϊκωτάτου ὄρους.

ΤΑ ΝΕΟΪΔΡΥΘΕΝΤΑ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ»,
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΣΙ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΠΑΣΗΣ
ΦΥΣΕΩΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΙΔΡΥΘΗΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται τῆς
«ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» δύνανται νὰ
ἀποστέλλωσι πρὸς ἐκτέλεσιν πᾶσαν τυπογραφικὴν των
ἐργασίαν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ μὲ τὴν πε-
ποιθήσιν ὅτι εὐσυνείδητος μέριμνα καταβάλλεται ἐν τῇ
ἐκτελέσει πάσης παραγγελίας.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διευθυντής

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

Ἐπιτροπὴ Συντάξεως

ΠΑΥΛ. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ - ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ - ΠΗΠ. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΤΕΥΧΟΣ Ε΄

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΥ
Ο ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΝ Τῇ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ γέννησις τοῦ Ὑπεράνθρωπου δὲν εἶνε τυχαῖον φυσικὸν γεγονός, ἀπορ-
ρέον ἐκ τῆς ἀρετῆς τῶν γονέων. Εἶνε οὗτος δημιούργημα μακροχρονίου ἐπιδρά-
σεως, φυσικῶν καὶ ἠθικῶν τοῦ παρελθόντος αἰτίων, ποικίλων ἀφορμῶν τῆς
προτέρως ἱστορίας. Συνοψίζει παρελθὸν καὶ παρὸν· προπαρασκευάζει τὸ μέλλον.

Οἷονδῆποτε ἱστορικὸν δημιούργημα, οἷαςδῆποτε φύσεως καὶ ἐννοίας, μεμο-
νωμένου ἀνδρός, ἢ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀλλὰ καὶ περιστάσεων τυχαίων ἢ ἀ-
προσδοκῆτων, φέρει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν σφραγίδα τῆς ἀνάγκης, εἶνε οἷο-
ναι προωρισμένον ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἱστορίας, τῆς ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ ἐ-
ξελίξεως τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Τὸ γεγονός τοῦτο δὲν δύναται νὰ κα-
ταλογισθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦτου ἢ ἐκείνου τοῦ πρωτοστατήσαντος μεγάλου
ἀνδρός ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ, ἀλλ' οὔτε καὶ τοῦ ἀστοχήσαντος ἀντιπάλου ἐν τῇ ἀπο-
τυχίᾳ. Τὸ Τραφαλγκῶ δὲν ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Νέλσωνα, οὔτε
τὸ Οὐατερλώ εἰς τὸν Οὐελλιγκτῶνα, ὡς χαρακτηρίζεται τοῦτο συνήθως·
ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου δύνανται νὰ κα-
ταλογισθῶσιν εἰς τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ μεγαλοφυΐαν. Ὁ Ὑπεράνθρωπος,
ἄτομον ἢ σύνολον, δὲν δικαιούται ν' ἀξιῶση μονομερῆ ἀποκλειστικὴν ἐπι-
τυχίαν. Ἡ περίοδος, καθ' ἣν συνετελέσθη τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μεγαλόφυγμα,
ἐπ' ἀγαθῷ ἢ ἐπὶ κακῷ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἶνε τέκνον, ἐξακολούθησι
ἀδιάσπαστος τῶν προηγηθειῶν ἱστορικῶν περιόδων. Ἐν τῷ προσήκοντι
καιρῷ ἐκδηλοῦται ἡ πραγματώσις αὐτοῦ· εἶνε ἡ προωρισμένη ἱστορικὴ γε-
νεὰ τῆς ἐκτελέσεως, τῆς ἀποκαλύψεως. Πρὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ πραγμά-

τωσις ἀδύνατος, τὸ νεογνὸν δὲν ἐκνοφορήθη ἐν καιρῷ ἔβροάδυνεν ὁ τοκετός, ὡς ἐκ τῆς ἐλλήψεως εὐνοϊκῶν περιστάσεων.

Ἄλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἔργου τούτου, κατασκευάσματος τῶν αἰώνων, καθ' ἣν στιγμὴν μέλλει νὰ ἐπιστῇ ἡ κρυφορία, ἀπαιτεῖται πάθος, μῖσος, ἀγάπη, φανατισμός. Ὑπὸ τοὺς σπασμοὺς τούτους τοῦ μυστηρίου μέλλει ν' ἀνατεῖλη καὶ νὰ ἐκδηλωθῇ νέος αἰὼν, νέα περίοδος τῆς ἱστορίας. Ἡ παρακμὴ παρῆλθε· νέα ἀκμὴ καὶ δημιουργία.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς δημιουργίας ὁ μέγας ἀνὴρ, τὸ μέγα ἔθνος, ἐκπροσωποῦσι τὸ σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος. Αὕτη ζῆ, κινεῖται, ἐξελίσσεται περὶ τὸν κεντρικὸν ἥλιον, ὅστις εἶνε ὁ προωρισμένος ἄνθρωπος, ἄτομον καὶ σύνολον τῆς ἱστορίας. Οὕτως ἐμφανίζεται τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπὸ τῶν παλαιωτάτων αἰώνων. Ἐν τοῖς μνημείοις τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἀσσυρίας, ἀπεικονίζεται ἡ δοῦσις τοῦ ὑπερανθρώπου ὡς θεοῦ ὄντος, περιεκτικῶν ἀτόμου, καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς μνημείοις.

Οἱ λαοὶ ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτῶν ἐξελίξει καὶ σταδιοδρομίᾳ, ῥέποντες πρὸς δημιουργικωτέραν ὑπόστασιν, κατορθοῦσι τοῦτο διὰ τῆς ἐφ' ἑαυτῶν ἐπιφοιτήσεως ἁγίου πνεύματος, τοῦθ' ὁ περὶ δηλοῖ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἑαυτῶν μεμονωμένων δυνάμεων ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπερόχου ἀνδρός, ἐκ τῶν σπλάγγνων αὐτῶν ἐξερχομένου. Κατ' οὐσίαν ἐπαναστάτης, ἀνατροπεύς παλαιῶν πεποιθήσεων, προλήψεων, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως καὶ ρυθμιστὴς νέου βίου, νέας πολιτικῆς κοινωνίας, ἀποπερατοῖ τὸν παλαιόν, ἐγκαινίζων τὸν νέον ἀγῶνα τῆς ἱστορίας. Τοιοῦτοι εἶνε ὁ Σέσωστρις, ὁ Ζωρόαστρος, ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ Καρολομάγνος. Ἀκατάσχετος κρατεῖ ἐν αὐτοῖς δύναμις καὶ ἐνέργεια. Τὸ παλαιὸν δένδρον, ὑφ' ὃ ἐσκεπάσθησαν καὶ ἐστεγασθησαν τσαῦται γενεαὶ ἀνθρώπων, μαρμάρθεν, φυλλορροῆσαν, ἀπολέσαν κορμούς, κλάδους, δερόμενον ὑπὸ ποικίλων ἀντιθέτων ἀνέμων, καταπίπτει ὀσημέραι· ἐξηράνθη ὁ κορμός, ἀλλ' αἱ ρίζαι ἀπομένουσι. Σημεῖον εὐδοίανον· τὸ δένδρον δὲν ἐξέλιπεν, ὑφίσταται κατ' οὐσίαν. Προσηκόντως καλλιερχομένων τῶν ριζῶν, ἀναθάλλει ἐκ νέου τὸ δένδρον· νέοι βλαστοί, νέοι καρποὶ καὶ δημιουργία.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἱστορικῆς παρακμῆς καὶ ἀποσυνθέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀναδημιουργίας, ἐκδηλοῦται ἐν τῷ βίῳ πολλῶν λαῶν, ἀλλὰ πρωτίστως ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου· ἐκλείπει ἡ μορφή, ἀλλ' ὁ ἐθνικὸς χαρακτήρ παραμένει ὁ αὐτὸς μετὰ τινὰς μόνον παραλλαγὰς. Ἐπίσης καὶ ἄλλοι λαοὶ καὶ ἔθνη οὐδὲν ὀργανισμοὶ παρουσιάζουσι τὸ φαινόμενον τοῦτο. Ὁ Λατινορωμαϊκός, ὁ Ἰουδαϊκὸς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ὡσαύτως οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἀγγλοσάξωνες· οἱ Σῖναι καὶ οἱ Ἰάπωνες, οἱ δύο κυριώτατοι ἀντιπρόσωποι τῆς κίτρινης φυλῆς, οἱ Ἰνδοστανικοὶ λαοί. Καὶ οἱ τρεῖς φυλετικοὶ κορμοὶ ἀναδίδουσι τὴν στιγμὴν ταύτην προδήλως σημεῖα νέας ἱστορικῆς ζωῆς. Ζητεῖ-

ται ὁ ὑπερανθρώπος πρὸς ἐπιτέλεσιν καὶ πραγμάτων τῆς νέας δημιουργίας.

Πρὸς πραγμάτων τοῦ πεπρωμένου τούτου ἀπαιτεῖται ἰσχυρὰ δόσις φαντασίας, θρησκοληψία, ἔμπνευσις, ἀφοσίωσις, ἀφετηρία τοῦ ἱστορικοῦ μεγαλείου, διότι ἡ κλῆσις τοῦ ὑπερανθρώπου ἔσται δημιουργημα καὶ ἀποτελεσμα ἐσωτερικῆς φωνῆς, δαιμονίου, παθολογικῆς τινος μυστικοπαθείας, διαισθησεως. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην σταματᾷ τὸ λογικόν, ἡ μαθηματικὴ γεωμετρία καὶ ἀντίληψις τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ἀρχεται ἡ ἐνέργεια τῆς φαντασίας. Αὕτη ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν νέων ἱστορικῶν ὀριζόντων. Τοιοῦτο εἶνε τὸ ἀπόρητον τοῦ Κολόμβου. Μαθηματικὴ καὶ μεταφυσικὴ ἀντίληψις ἀντιτίθενται, συγκρούονται, ἀλλ' ἐπὶ τέλους συμβιβάζονται καὶ συμβαδίζουσιν ἀοράτως, καθιστάμεναι φιλικαὶ δυνάμεις. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου δημιουργεῖται νέον ἱστορικὸν περιβάλλον. Αἱ ἀνώνυμοι, αἱ λανθάνουσαι λαϊκαὶ δυνάμεις, φυσικαὶ καὶ ἠθικαὶ, διὰ τῆς μεταφυσικῆς κατὰ πρῶτον, τουτέστι διὰ τῆς ἐκ τῶν προτέρων συνθέσεως, τῆς φαντασίας, καὶ εἶτα διὰ τῆς ἐμπειρίας, τῆς θετικῆς γνώσεως, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ ἐπιστήμη, ἡ βεβαιότης, συντελοῦσιν ἀναφανδὸν εἰς τὴν μέλλουσαν δημιουργίαν, διευθυνομένην καὶ καθοδηγουμένην ὑπὸ τοῦ ὑπερανθρώπου. Καθίσταται οὕτως ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου αὐτοῦ ὁ κοινωνικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, ὑλικός, φυσικὸς δαμάστωρ, ἀλλὰ κυρίως ἠθικὸς καὶ πνευματικὸς· ὁ δεύτερος οὗτος εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπρόσωπος τῆς ἱστορικῆς περιόδου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ
ΤΗΣ ΚΡΥΠΤΟΦΕΡΡΗΣ
(CRYPTA FERRATA, GROTTA FERRATA)

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΡΟΛΙΔΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἄλλ' ἤδη καιρὸς νὰ ἐκθέσωμεν τὰ κατὰ τὴν ἱερὰν Μονήν, ὡς ἔχουσι ταῦτα, ἐξ ὧν κατὰ τὰς δύο εἰς αὐτὴν ἐπισκέψεις ἡμῶν εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐξ ὧν καθόλου ἐλάβομεν ἐντυπώσεις.

Ἡ καθόλου ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἱεροτελεστικὴ τάξις ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ εἶνε οἷα καὶ ἦ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς μοναστηρίοις, ἰδίως τοῖς τοῦ Ἁθῶ· ἀλλ' ὁ μοναστικὸς βίος εἶνε πρακτικώτερος, καταναλισκόμενος κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων, ὁμοιάζων πρὸς τὸν βίον ἐκείνων ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς μοναστηρίων, ἅτινα ἔχουσι θεολογικὰς ἢ ἱερατικὰς σχολὰς ὡς λ. γ. ἡ ἐν Χάλκῃ ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ βίος τῶν πατέρων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης διανέμεται μεταξὺ ἐργασίας ἀφιερουμένης εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν τῶν τῆς Μονῆς, καὶ ἐργασίας ἐκπαιδευτικῆς καὶ φιλολογικῆς. Πάντες οἱ πατέρες εἰσὶν ἄνδρες λόγιοι καὶ γνώστοι τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἰδίως δὲ οἱ ἐκ Σικελίας, ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ δηλονότι «χώρας τῶν Ἑλλήνων (Piana de Graeci)» τῆς ἐπτάωρον τῆς Πανόρμου κειμένης ἐπαρχίας, καταγόμενοι ἔχουσι καὶ προφορὰν Ἑλληνικωτάτην. Οἱ Σικελιώται οὗτοι εἶναι καταγωγῆς Ἡπειροαλβανικῆς, ἀπόγονοι τῶν κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα ἰδίως ἀπὸ Ἡλείου καὶ Ἀλβανίας εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν μεταναστευσάντων, διατηροῦσι μετὰ φανατικῆς ἀφοσιώσεως τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἱεροτελεστικῆς τάξεως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, χρώμενοι τῇ Ἑλληνικῇ ἐν αὐτῇ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα Ἑλληνίζοντες ἐν πᾶσι, πλὴν τῆς ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς Πίστεως προσθήκης καὶ τῆς εἰς τὸν Μάρτυρα κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὑποταγῆς. Οἱ ἱερεῖς τῶν Σικελιωτῶν Ἀλβανοελλήνων τούτων, τῶν λαλούντων Ἀλβανιστί, ἔχουσι περιβολὴν οἴαν οἱ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, γενεῶσι δὲ καὶ κομμῶσιν ὡσπερ οὗτοι. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν Σικελιωτῶν Ἑλληνοαλβανῶν κατάγονται καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἐν Κρυπτοφέρρῃ πατέρων οἱ μετὰ τὸν Ῥωμαῖον ἡγούμενον Ἀρσένιον ὀνομαστώτατον ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ, οἱ πατέρες Νεῖλος, Βασίλειος, Σωφρόνιος, Σάββας καὶ ἄλλοι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πατέρων δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 25—30, προστιθεμένου δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ τῶν 15—20 νεαρῶν δοκίμων (πονιτίι), οἵτινες εἶναι καὶ ἱεροσπουδασταί, ὁ ὄλος πληθυσμὸς τῶν μοναστῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 45—50. Ἡ περιβολὴ τῶν μοναχῶν ἐντὸς μὲν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ ἢ παρεμφερῆς πρὸς τὴν Λατινικὴν, ἀλλ' ἐν τῇ ἱεροτελεσίᾳ εἶναι ἐν πᾶσιν οἴα ἡ Ἑλληνικὴ. Ὁ καθολικὸς ναὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς εἶναι, ὡς εἴρηται, ἀφιερωμένος εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ταύτης δὲ ἡ ἐν τῷ μεγάλῳ εἰκονοστασίῳ εἰκὼν, ἡ ὑπὸ τοῦ Λονκᾶ ἰσορηθεῖσα, ἡ καλυπτομένη πάντοτε ὑπὸ παραπετάσματος, ἀποκαλύπτεται ἐν πάσῃ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ, αἰρουμένου τοῦ παραπετάσματος. Αἱ ὥραι τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας εἶναι ὡς συνήθως ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς Μοναῖς. Εἰς τὰς 2—3 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ψάλλεται ἡ ἀκολουθία ἡ μεσονύκτιος καὶ ἡ τοῦ Ὁρθοῦ μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν Ὁρῶν πλὴν τῆς ἐννάτης ὥρας, καὶ εἶτα περὶ τὰς 4—5 π.μ. γινομένης ἀπολύσεως καὶ διακοπῆς, ἡ ἀκολουθία τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἀρχεται περὶ τὰς 9 π.μ. διαρκούσα μέχρι τῆς 11' ἢ τῆς ἐννάτης ὥρας καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ ἀκολουθία ψάλλεται, ὡς παρ' ἡμῖν, περὶ τὴν δειλὴν, ἡ δὲ τοῦ Ἀποδείπνου ἀνάγνωσις γίνεται μετὰ τὸ δεῖπνον περὶ τὴν 8—9 μ.μ. Ψάλλονται δὲ καὶ ἀχογυθία ἐν μελωδίᾳ ἐκκλησιαστικῇ, ἣν οἱ πατέρες τῆς ἱερᾶς μονῆς θεωροῦσιν ἀρχαιοτάτην, ἀλλ' ἥτις, ὡς μοὶ φαίνεται, εἶνε μᾶλλον παρεμφερῆς πρὸς τὴν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ εἰθισμένην. Ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν γινόμενα, πολλάκις οἱ ψαλμοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ προοιμιακός, ψάλλονται καὶ δι' ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν ὁμοῦ ψαλλόντων. Ψάλλεται δὲ σχεδὸν πάντοτε τὸ Πάτερ ἡμῶν μετὰ τὸν Τρισάγιον. Πάντοτε δὲ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Τρισαγίου, τοῦ Δόξα πατρί, Παναγία τριάς, καὶ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου Κύριε ἐλέησον γ', (ἐν Κρυπτοφέρρῃ λέγεται ἔνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου Κύριε ἐλέησον) ψάλλεται τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ἐν τῷ ἑσπερινῷ οἱ αἶνοι ψάλλονται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν ὡς καὶ τὰ ἀπόστιχα καὶ αἱ πρὸ τῶν ἀποστίχων λιταί.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθοῦ ψάλλεται ὡς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς μοναστηρίοις, τοῦ Κανόνος τῆς ἡμέρας ψαλλομένου, οὐχὶ ἀναγινωσκομένου, καὶ τῶν «Καταβασίων» δὲ ψαλλομένων μετὰ τοῦ Κανόνος, οὐχὶ ἰδιαίτερος (ὡς τοῦτο γίνεται καὶ ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ Ἄθω). Ψάλλονται δὲ ὁ Κανὼν καὶ αἱ Καταβασίαι ἐν μελωδίᾳ οὐχὶ πολὺ ἀπεχούσῃ τῆς παρ' ἡμῖν. Ἡ Ἱερὰ Λειτουργία ψάλλεται καὶ τελεῖται ὡς παρ' ἡμῖν. Ἐν ταύτῃ δὲ ὡς καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἄλλῃ πανηγυρικῇ ἀκολουθίᾳ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἱεροδιάκονοι καὶ ἀναγνώσται περιβάλλονται στολὴν κατὰ τὰ ἡμέτερα, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ θυμίασις γίνεται ὅπως παρ' ἡμῖν διὰ θυμιατητηρίων ὁμοίων πρὸς τὰ ἡμέτερα. Ψαλλομένου τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ κατὰ τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις, χοροστατοῦντος μετὰ μανδύα τοῦ ἁγίου καθηγουμένου, δύο ἱεροδιάκονοι συνήθως περιέρονται θυμιῶντες, τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ τὴν ἐσθινὴν ἀκολουθίαν ὁσάκις λειτουργεῖ ὁ ἅγιος Ἡγούμενος. Πρὸ τῆς Ἱερᾶς Λειτουργίας ὁ ἅγιος Ἡγούμενος περιβάλλεται τὴν λειτουργικὴν ἡγουμένην στολὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ Ἀρχιερέως, ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ, βοηθούτων ἐν τῇ περιβολῇ τῶν ἱερῶν διακόνων καὶ φηγεγμένων μεγαλοφώνως τὰς Δαυιδικὰς δῆσεις ἐπὶ ἐκάστου τῶν ἱερῶν ἀμφίων, καὶ τῆς μίτρας καὶ τῆς δάβδου, κατὰ τὰ παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς περιβολῆς τῶν ἀρχιερέων γινόμενα (μόνον ὁμοφύριον δὲν περιβάλλεται ὁ ἅγιος Ἡγούμενος). Ἡ θεία λειτουργία τελεῖται ἀπαρallάκτως ὡς παρ' ἡμῖν, κατὰ τυπικὸν ἀρχαῖον ἰσχύον καὶ ἐν ταύτῃ καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, καὶ ἀναγόμενον εἰς τὸν Ι' αἰῶνα. Φήμη καὶ πολυχρονισμὸς πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀποστόλου δὲν ψάλλεται ὁ δὲ Ἀπόστολος ὡς καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκονται πρῶτον Ἑλληνιστί, καὶ εἶτα Λατινιστί εἶναι δὲ τοῦτο τὸ μόνον Λατινικὸν ἀνάγνωσμα ἐν ἀπάσῃ τῇ τάξει τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν.

Ἐν τῇ μεγάλῃ εἰσόδῳ τῶν ἁγίων ὁ ἅγιος Ἡγούμενος εὐχεται οὕτω ὑπὲρ τῶν ζώντων:

«Τοῦ ἄκρου Ἀρχιερέως ἡμῶν Λέοντος καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ Ἀδελφότητος τῶν ἐπιτρόπων καὶ συνδρομητῶν τῆς σεβασμίας Μονῆς ταύτης, τῶν ἐλεούντων καὶ διακονούντων ἐν αὐτῇ τῶν συνελθόντων ἐν τῇ ἱερᾷ πανηγύρει ταύτῃ καὶ ὑπὲρ ὧν ἡ μυσταγωγία αὐτὴ τελεῖται μνησθεῖη Κύριος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν (οὐχὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Αὐτοῦ, ὡς παρ' ἡμῖν συνήθως)».

Ἐπὲρ δὲ τῶν κεκοιμημένων ὡς ἐξῆς:

«Τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, τῶν γονέων ἡμῶν καὶ διδασκάλων, τῶν ἀειμνήστων προκατόχων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν ἐνθάδε καὶ ἀπανταχοῦ, μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν».

Ἡ φήμη τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως ἡ φωνουμένη μετὰ τὸ Ἄξιον ἔστιν καὶ Ἐν πρῶτοις μνήσθητι κ.τ.λ., ἡ ἐπικρατούσα, ὡς λέγουσιν οἱ Κρυπτοφερρῆται πατέρες, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς 4ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ συνωδὰ ταῖς διατάξεσιν αὐτῆς, ἔχει οὕτω:

«Τοῦ μακαριωτάτου, παναγιωτάτου καὶ θεοπροβλήτου ἐπισκόπου τῆς ἀγιωτάτης πόλεως πρεσβυτέρας Ῥώμης, προέδρου τῶν ὑπερετίμων καὶ ἐξάρχου Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς καὶ ποιμενάρχου πάσης Οἰκουμένης, ἡμῶν δὲ πατρὸς

καὶ Ἱεράρχου καὶ προστάτου τῆς ἁγίας Μονῆς, πολλὰ τὰ ἔτη».

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἀκολουθίᾳ ἀναγινώσκεται μετὰ τῆς προσθήκης καὶ «ἐκ τοῦ Υἱοῦ».

Προσθετέον εἰς ταῦτα ὅτι κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς καὶ πανηγυρεῖς ὡς λ.χ. κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ κτίτορος τῆς Μονῆς ἁγίου Νείλου (13 Σεπτεμβρίου) γίνεται καὶ ἀγρυπνία ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ. Καθόλου δὲ παρατηρητέον ὅτι οἱ πατέρες τῆς ἱερᾶς Μονῆς κήδονται καὶ ἐπιμελοῦνται πολὺ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀρχαίου καθιστώτος ἐν ταῖς ἀκολουθίαις καὶ ἱεροτελεσίαις. Δύο ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Μονῇ χειρόγραφα τυπικὰ ἀρχαῖα τοῦ 10ου καὶ 12ου αἰῶνος. Ἄλλ' ὁ ἀρχαῖος ἔλλογιμώτατος πατὴρ Βασίλειος, καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, δὲν εἶνε εὐχαριστημένος μὲ ἀυτὰ καὶ ζητεῖ νὰ εὕρῃ ἀρχαιότερον ἔτι τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἀνεκάλυψε τὰ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κρατούσαν τῶν ἀκολουθιῶν τάξιν, καθορίζων τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ μοναστηριακὴ ἀκολουθία ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐν τῷ χωρισμῷ δὲ τούτῳ εὕρισκει καὶ τινὰ διαφορὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς ἀκολουθίας.

Ἀποκλειστικὴ χρῆσις τῆς Ἑλληνικῆς γίνεται καὶ ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ τοῦ δεῖπνου τῆς ἱερᾶς Μονῆς, ἐν ἣ πάντες οἱ πατέρες καὶ σπουδάζοντες δόκιμοι ἐσθίουσιν ὁμοῦ ἐνταῦθα ἢ τε μικρὰ εὐχὴ τῆς τραπέζης ἢ ἀπαγγελομένη ὑπὸ τινος τῶν πατέρων καὶ ἡ εὐλογία ἢ ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἡγουμένου προφερομένη γίνονται Ἑλληνιστί. Διαρκούσης δὲ τῆς τραπέζης κατὰ ἔθιμον κρατοῦν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς μοναῖς καὶ ἔχον πιθανῶς ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων (ἐν τοῖς συμποσίοις τῶν Ῥωμαίων τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων παῖς καλῶς ἡσκημένος ἀπήγγελε τραγωδίας, τὸ δ' ἔθιμον παρέλαβον καὶ οἱ Ἕλληνες) παῖς ἀφ' ὑψηλοῦ βήματος ἀναγινώσκει διήγησιν τινὰ ἢ λόγον διδασκικόν.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ζωγραφικῇ ἢ ἀγιογραφίᾳ τῆς ἱερᾶς Μονῆς κρατεῖ Ἑλληνικὴ βυζαντινὴ τέχνη ἀκραιφνής. Καὶ περιοχόμενός τις τὰς εὐθείας στοὰς τῆς ἱερᾶς Μονῆς εὕρισκεται ἐν πινακοθήκῃ, οὕτως εἶπεῖν, ἁγίων Πατέρων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὰ ὀνόματα δὲ τῶν ἁγίων εἶναι πάντα γεγραμμένα Ἑλληνιστί ἐν καλλιγραφίᾳ βυζαντινῇ (τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν δεῖνος, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν δεῖνος). Λατινικαὶ ἐπιγραφαὶ ἢ γράμμα Λατινικὸν δὲν φαίνεται σχεδὸν οὐδαμοῦ. Περιστὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ κυρία ἐκκλησιαστικὴ βιβλιοθήκη τῆς ἱερᾶς Μονῆς εἶναι ἀκραιφνῶς Ἑλληνικὴ, συγκειμένη ἐκ μηνιαίων, τριωδίων, πεντηχοσταρίων, εὐαγγελίων, συναξαρίων χειρογράφων τῶν πλείστων, πάντων Ἑλληνικῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ βιβλίων, ἃς εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κρητοφύρου. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶναι μία τῶν ἀρχαιωτάτων καὶ πλουσιωτάτων εἰς χειρόγραφα Ἑλληνικῶν Ἐκκλησιαστικῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, κατὰ ἀξιοσημείωτον σύμπωσιν ἰδρυμένη ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐνθα ἦτο μία τῶν πλουσιωτάτων βιβλιοθηκῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἢ τοῦ Μ. Τυλλίου Κικέρωνος. Ἰδρυτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ κτίτωρ τῆς ἱερᾶς Μονῆς ὁσίου Νείλου· ἠδὲξήθη δὲ ἡ βιβλιοθήκη καὶ διὰ βιβλίων, τὰ ὅποια οἱ Βασιλειανοὶ μοναχοὶ οἱ πανταχόθεν ἐκ

τῆς Καλαβρίας καὶ Σικελίας καὶ ἄλλων Ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ δὴ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐρχόμενοι εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν μετ' ἑαυτῶν ἐκόμιζον. Ἄλλ' ἐγράφησαν καὶ πλείστα ἐν αὐτῇ τῇ ἱερᾷ Μονῇ ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πατέρων ἐν καλλιγραφίᾳ ἰδιαζούσῃ, Κρητοφροδοτικῇ, ἧς τὴν ἀρχὴν ὁ πατὴρ Ἀντώνιος ὁ Ῥόκιος ἀνάγει εἰς τὴν Καλαβροσικελιωτικὴν βυζαντινὴν καλλιγραφίαν. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς ἱερᾶς Μονῆς ἠδὲξήθη ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τοῦ Βησσαρίου καὶ διὰ τοῦ Βησσαρίου τότε δὲ πρῶτον ἐγένετο ὡς φαίνεται καὶ ὀργανικὴ κατάταξις ἦτοι ταξινομίαις τῶν βιβλίων καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ καρδινάλιου καθηγήτου καὶ εὐρετήριου. Μετὰ τῆς βιβλιοθήκης δὲ τῆς Μονῆς ἠνώθη καὶ ἡ πλουσία βιβλιοθήκη τοῦ Ἑλληνος καρδινάλιου, ἐξαιρουμένου τοῦ μέρους αὐτῆς τοῦ κομισθέντος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βενετίας. Τὰ δὲ ὑπάρχοντα νῦν κατὰ χιλιάδας χειρόγραφα, καλῶς ταξινομημένα, διαιροῦνται κατὰ μὲν τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς Κώδικας βιβλικούς ἦτοι τῆς Βίβλου, κωδ. πατρολογικούς (τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας), κώδ. λειτουργικούς, κώδ. τῆς ἱερᾶς ἱστορίας, κώδ. ἠθικούς (περὶ ἠθικῆς πραγματευομένους), κώδ. ὕμνικούς (ἦτοι κ. ὕμνογράφων ὧν τινὲς εἶναι Κρητοφροδοτῆται πατέρες ὡς ὁ ὕμνογράφος Βαρθολομαῖος), κώδ. μελορηθμούς καὶ κώδ. φιλολογικούς καὶ συμμίκτους· κατὰ δὲ τὴν προέλευσιν κατατάσσονται ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἀντωνίου Ῥοκίου εἰς Ἰταλο-Ἑλληνικά ἦτοι Βυζαντινά, Καλαβρο-Σικελικά, Ἀνατολικά (ἦτοι τὰ ἐξ Ἀνατολῆς, ἰδίως ἐκ Κωνσταντινουπόλεως προερχόμενα) καὶ τὰ Κρητοφροδοτικά, ἦτοι τὰ ὑπὸ Κρητοφροδοτῶν πατέρων ἐν Κρητοφροδοτικῇ καλλιγραφίᾳ γεγραμμένα. Ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ νοεῖται σαφῶς ὅτι ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶνε ἐνδιαίτημα καὶ σχολεῖον κάλλιστον εἰς Ἕλληνας ἐρευνήτας καὶ ἰδίᾳ θεολόγους.

Ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἱερὰ Μονὴ τῆς Κρητοφροδοτικῆς ὑπῆρξεν ἀνεκὰθεν καὶ ὑπάρχει νῦν ἔτι σταθμὸς ἀξιοσημείωτος καὶ σπουδαιώτατος παιδείσεως Ἑλληνικῆς καὶ καλλιτεχνίας Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Εἶναι δὲ ἀπεριόριστος ἡ ἀφοσίωσις τῶν ἐν αὐτῇ πατέρων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν αὐτῶν (οὐχὶ Γραικικὸν) καθεστῶς καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς θεσμούς. Ἄξιον δὲ σημειώσεως ἐνταῦθα εἶναι καὶ τόδε: ὅτι οἱ πατέρες τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κρητοφροδοτικῆς, ὄντες πιστοὶ εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν γενομένην διὰ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου καὶ εἴτα ἀποκηρυχθεῖσαν ἐν Ἀνατολῇ, μένουσιν οὐχ ἦττον πιστοὶ καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγὴν καὶ ἰδιότητα, φρονῶντες, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἰδίως τῶν πρωτείων τοῦ Πάπα, ὅτι τοῦτο ἀνεγνώριζεν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία πρὸ τοῦ σχίσματος καὶ ὅτι οὐδὲν αὐτοὶ νεωτερίζουσιν ὡς πρὸς τοῦτο. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμας καὶ ἰσχυρισμούς αὐτῶν στηρίζουσιν οἱ Κρητοφροδοτῆται πατέρες πάντοτε ἐπὶ δῆσεων καὶ γνωμῶν τῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ἑλλήνων πατέρων. Οὕτω κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελευταίας μεγάλης κατὰ τοὺς Λυτικούς Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ ὁ Κρητοφροδοτικὸς Βασιλειανὸς πατὴρ Ἰωσήφ Κατσαλούζις ἐξέδωσε πραγματείαν ὑποστηρίζουσαν τὰς περὶ ὑπεροχῆς ἐξουσίας τοῦ Πάπα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θεωρίας ἀρνούμενος τὰ ἐπιχειρήματα ἐκ τῶν Ἑλλήνων πατέρων τῆς Ἀνατολῆς καὶ μόνον ἐκ τούτων, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Ἡ πραγματεία ἐπιγράφεται: «De Romani Pontificis auctoritate disciplinari testimoniis Ecclesiae Graecae comprobata disquisitio Josephi Cozza-Luzzi, monachi ordinis sancti Basilii Magni. Romae, 1870».

Νῦν δὲ συγγράφας προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ καὶ ὁ πατὴρ Νεῖλος, εἰς τῶν ἐπιφανεστῶν Κρυπτοφερόδιτων, πραγματεῖαν περὶ τοῦ πατριάρχου Φωτίου κρίνων τὰ κατ' αὐτὸν κατὰ τὰς επικρατούσας ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ γνώμας, ἀλλὰ τὰ ἀπαιρήματα πάντα ἀνόμενος ἐκ πατέρων Ἑλλήνων, καὶ μόνον Ἑλλήνων. Τὸ τοιοῦτον οἱ Κρυπτοφερόδιται πατέρες δὲν ποιοῦσιν ἀπλῶς ἵνα φαίνονται ὡς διὰ τῶν ἰδίων βλῶν τῶν ἀρχαιοτέρων πατέρων τῆς Ἀνατολῆς καταπολεμοῦντες τὰς ἀξιώσεις τῶν νεωτέρων, ἀλλ' ἀξιοῦντες ἅμα ὅτι εἰσὶν Ἀνατολικοὶ καὶ ὅτι κρίνουσι καὶ λαλοῦσιν ὡς Ἀνατολικοὶ καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχαίας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὡς ἀπέναντι τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τοιοῦτων ἀξιώσεων στηριζόμενοι συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῶν ἀξιώσεων τῆς Δύσεως, οὕτω στερόδῳς ἀπέναντι τῆς Δύσεως ἐμμένουσιν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ αὐτῶν ἰδιότητι καὶ ἀμύνονται γενναίως ὑπὲρ τῆς ἀκεραίας διατηρήσεως τῶν Ἑλληνικῶν θεσμῶν τῆς Μονῆς αὐτῶν, τὰ πάντα ἐν αὐτῇ καὶ ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ ἐν ταῖς ἱερουργίαις καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει θέλοντες Ἑλληνικὰ καὶ ἀνθιστάμενοι κρατερώς καθ' οἰασθίποτε νεωτεριστικῆς ἀποπείρας, ὡς ἔπραξαν ἐναντίον τῶν ἐπὶ τῶν Παπῶν Γρηγορίου Ι΄ καὶ Πίου Θ' νεωτερισμῶν, δι' ὧν ἡ ἱερουργία λατινικώτερον ἐλάμβανε τύπον, ἀρθέντος τοῦ χωρισμοῦ τοῦ βήματος ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ καὶ τῆς ὁραίας πύλης κλεισθείσης· δλότι δὲ διὰ τῶν ἐπιμόνων ἐνεργειῶν τοῦ καθηγουμένου πανοσιολογιώτατου Ἀρσενίου Β' καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Κρυπτοφερόδιτων κατελύθησαν ἐπὶ τοῦ Λέοντος ΙΓ' οἱ νεωτερισμοὶ τὸ πρόφην καθεστῶς, θριαμβευτικῶς ἀνέγραψεν ὁ ἡγούμενος Ἀρσένιος ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου τοῦ ἱεροῦ βήματος Ἑλληνιστί, καθ' ἃ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, εἴρηται τὸ γεγονός «τῆς ἐπανορθώσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν θεσμῶν καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Εἰκονοστασίου καὶ τῆς ὁραίας πύλης, καὶ τῆς ἀνεγέρσεως καινοῦ βήματος» καὶ καθιερώσεως τῆς «ἱεραῆς τραπέζης». Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ Κρυπτοφερόδιται πατέρες ἀμύνονται κρατερώς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Ἑλληνικῶν θεσμῶν αὐτῶν ἐναντίον πολεμίων ἰσχυρῶν, τῶν ἀγαν λατινικόντων ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ πρὸς πάτρια καὶ τοὺς ἱερούς ἑλληνικοὺς θεσμοὺς προσήλωσις αὐτῶν προβαίνει μέχρι τοσούτου, ὥστε ὡς οἱ ἐν ταῖς ἱεραῖς Μοναῖς τοῦ Ἄθω καὶ ἐν ἄλλοις Ἑλληνικοῖς μοναστηρίοις πατέρες, μνημονεύουσι καὶ οὗτοι ἐν ταῖς δεήσεσι τῶν «εὐσεβῶν καὶ θεοφυλάτων βασιλέων ἡμῶν», τῶν ἰδεωδῶν δηλονότι βασιλέων τοῦ Βυζαντίου, ἀκολουθοῦντες ἐτι νῦν τῇ βυζαντινῇ παραδόσει.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀπλῶς ἀκριβεῖς τηρηταὶ τῶν παροδόσεων τῶν παλαιῶν, ἀλλ' ἐπιμελοῦνται καὶ ἐτι μετὰ ζήλου τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείσεως, παρακολουθοῦντες ἐγγύθεν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἐθνικὴν παιδείαν. Ἀναγινώσκουσι, μελετῶσι καὶ κρατοῦσιν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια τοῦ ὑπουργοῦ κ. Α. Εὐταξία τιμῶσι καὶ θαυμάζουσι τὸν Κωνσταντῖνον Κόντον ὡς μέγαν φιλόλογον καὶ διδάσκαλον τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, καὶ διδακτικοῖς ἐτι βιβλίοις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν χρῶνται Ἑλληνικοῖς, Γραμματικῇ Κυριακοπούλου καὶ Συντακτικῇ Ζηκίδου, καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς νεοελληνικῆς φιλολογίας εἰσὶν οὐκ ἀδαεῖς. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Κρυπτοφρόδος ἔχει τὸ ἐπισκεπτήριον αὐτοῦ γεγραμμένον ἑλληνιστί «Ἀρσένιος ἡγούμενος τῆς ἱεραῆς Μονῆς τῆς Κρυπτοφρόδος». Τέλος οἱ Βασιλειανοὶ πατέρες τῆς Κρυπτοφρόδος ἔχουσι καὶ τὴν μεγάλην αὐτῶν Ἰδέαν. Εἶναι δὲ αὕτη ὅτι θεωροῦσι τὸ τάγμα

αὐτῶν ὡς καὶ τὴν σύναξιν τῶν Κρυπτοφερόδιτων θεόθεν προωρισμένην εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας· φρονοῦσιν ὅτι ἡ ἱερά Μονὴ αὕτη προνοία τινὶ Θεοῦ ἰδρῦθη καὶ διατηρήθη μέχρι νῦν μόνον αὕτη, ἐνῶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν μοναστηρίων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ῥώμης ὑπαρχόντων ἰδρυμένων ποτὲ οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἔζησαν, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς δεσμὸς ἐν τῷ μέλλοντι ποτε χρόνῳ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. («Neque eo minor in nostros Dei cura est, eaque fuit, ut cum illis temporibus, plurima quoque et extra et intra Romam Graecorum monasteria reperiuntur, quorum hodie ne nomine quidem, aut vix ista historiae supersint, hoc unum Cryptoferratense adhuc superest sit, atque adeo ut, multorum sententia, unum e cunctis, quibus Ecclesiae Romanae Graeca rursus colligari possit, vinculum futurum esse videatur». D. Antonii Rocchii de Cenobio Cryptoferratensi). Τὴν ἐνωσιν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐννοοῦσιν οὐχὶ ὑπὸ ἐννοίαν Λατινικὴν προσηλυτιστικὴν, ὡς τὰ λοιπὰ τάγματα, ἀλλὰ ὑπὸ ἐννοίαν ἐκκλησιαστικὴν καθολικὴν, ἐνωσιν ἐν τῇ καθολικῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἀναγνωρίζομένης καὶ νῦν τῆς ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀνέκαθεν πρὸ τοῦ σχίσματος ἀναγνωρίζομένης ἀρχῆς τῶν τοῦ Πάπα προτείων. Τὴν τοιαύτην ἐνωσιν θεωροῦσιν ὀφελιμοτάτην εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν εἶπερ ποτὲ νῦν, ὁπότε ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καταπολεμεῖται σφοδρῶς ὑπὸ τοῦ Σλαβισμού καὶ ἐλαττοῦται διηνεκῶς ἐν τῷ κράτει αὐτῆς. Ἐπιδιώκουσι τὸ κράτος τοῦ Παπισμοῦ καὶ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπληλαγμένον παντὸς Λατινισμού. Ἐννοοῦσιν ἵνα ὁ Καθολικισμὸς κατασταθῇ ἐν Ἀνατολῇ Ἑλληνικὸς ὡς ἐν Κρυπτοφρόδῃ, καὶ μὴ συγχέται πρὸς τὸν Λατινισμόν. Τὸ σχέδιον ὅπερ ἄλλοτε εἶχεν, ὡς ἐλέχθη, ὁ νῦν εὐκλεῶς ἀρχὼν ἄρκος ἀρχιερεὺς Λέων ΙΓ', νὰ ἐπιτρέψῃ τοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καθολικοῖς Ἑλλησιν, ἵνα ὡς ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν γλώσσαν ἔχωσι τὴν Ἑλληνικὴν, ἦτο ἐν μέρει ἔργον τῶν Κρυπτοφερόδιτων. Ὑπὲρ τῆς μεγάλης ταύτης ἰδέας τῶν Κρυπτοφερόδιτων ἐργαζόμενος ὁ ἡγούμενος Ἀρσένιος Β' μετέβη τὸ 1895 εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις συνελθούσης τότε ἀνεπισήμου Χριστιανῶν παντὸς δόγματος, χάριν ἡθικῆς τιнос οὕτως εἶπειν ἐνώσεως καὶ εἰρήνης μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν Συνόδου, καὶ μετέσχε τῆς Συνόδου ταύτης. Τυχῶν δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις παρὰ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Ἱεροθέου ἀνεπισήμου, ἀλλ' ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς, μετέβη εἰς τὸν Ἄθω, ἵνα ἐπισκεφθῇ ἐνταῦθα τὸν περὶ ἐπιφανέστατον πατριάρχην Ἰωακείμ, πολλὰ μετ' αὐτοῦ συζητήσας περὶ ἐνώσεως «πρὸς οὐδετέρων ὄφελος», ὡς μοι ἔγραψεν ὁ πατριάρχης. Μετέβη δὲ τότε εἰς τὴν Σμύρνην συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱερολογιωτάτου καὶ ἐλληνομαθεστάτου ἀρχιεπισκόπου Νεῖλου καὶ ἐλειτούργησεν ἐν πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ ἐπισημότητι ἐν Σμύρνη ὡς Βασιλειανός καὶ Κρυπτοφερόδιτης. Οἱ ἐν Σμύρνη Ὁρθόδοξοι ἐξεπλάγησαν παραστάντες εἰς ἱερουργίαν ἑλληνικὴν κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Ἑλληνιστί ὑπὸ ἀνωτέρου κληρικοῦ καθολικοῦ τελουμένην. Τὸ γεγονός ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, ὃ δὲ ἅγιος Σμύρνης, ὢν ἄλλως καλοκάγαθος, σκανδαλισθεὶς ἐπὶ τοῖς γενομένοις καὶ

ὑπὸ ζήλου ὑπερμέτρου παρασυρθείς, δι' ἐγκυκλίου, μεθ' ὑπερβολῆς σφοδρότητος γλώσσης συντεταγμένης, πολλά ἔγραψε κατὰ τῆς πράξεως ταύτης ἥτις ἄλλως γενομένη κατὰ τὰ θέσμια καὶ ἐν τῷ δικαιώματι τοῦ ἱερουργήσαντος οὐδὲν καθ' ἑαυτὸ εἶχε τὸ σκανδαλώδες καὶ ἀπατηλὸν καὶ ἐπίβουλόν, ὡς παρέστησεν αὐτὸ ὁ ἅγιος Σμύρνης. Ὁ πατὴρ Ἀρσένιος καὶ τὸ τάγμα αὐτοῦ ἐβουλευόντο τότε νὰ ιδρύσωσιν ἐκκλησίαν Ἑλληνικὴν ἐν Σμύρνη μετὰ μεγάλου ἱεροσπουδαστηρίου Ἑλληνικοῦ, τὸ αὐτὸ δὲ νὰ ποιήσωσι καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἀλλὰ τὰ σχέδια τοῦτα, εὐνοηθέντα ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τῶν πολεμίων τῶν Βασιλειανῶν καὶ ἰσχυρῶν θιασωτῶν τοῦ Λατινισμοῦ, τῶν μὴ θελώντων νὰ χωρίσωσι τὸν Καθολικισμὸν ἀπὸ τοῦ Λατινισμοῦ. Δὲν ἐξετάζωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα τὸ ζήτημα ἐκ τῆς καθαρᾶς αὐτοῦ θρησκευτικῆς ὄψεως, ἀλλ' ἀπὸ καθολικωτέρας ἱστορικῆς καὶ δι' ἔθνικης ἱστορικῆς ἀπόψεως ἀποβλέποντες πρὸς τὴν ἐν μέσῳ τοῦ Λατινισμοῦ ἐνδόξως διατηρηθεῖσαν ὄσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ ἱστορικοτάτῳ Τουσκούλῳ, τὸν λαμπρὸν τοῦτον σταθμὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῆς Ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης, τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν θεσμῶν, τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, τοῦ Ἑλληνισμοῦ τέλους μεγάλου μέρους τῆς Ἰταλίας, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀποβλέψωμεν πρὸς αὐτὸ μετὰ θανατισμοῦ, καὶ συμπαθείας, καὶ νὰ μὴ αἰσθανώμεθα αἰσθημασεβασμοῦ ἅμα δὲ καὶ συμπαθείας πρὸς ἄνδρας, οἷος ὁ ἠγούμενος Ἀρσένιος Β', οἱ πατέρες Νεῖλος, Βασίλειος, Σωφρόνιος, Ἀντώνιος, Σάββας καὶ ἡ ἄλλη χωρεῖα τῶν Κρυπτοφροδοιτῶν, ἄνδρας λογίους, ἑλληνομαθεῖς, πεπολιτισμένους, εὐγενεῖς καὶ ἀξιαγάστους τὸ ἦθος, μετριοπαθεῖς, χριστιανούς, φιλανθρώπους, Ἑλληνας ὡς μοναχοὺς καὶ φιλέλληνας ὡς Εὐρωπαίους, διαπρεπεῖς ἀντιπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Δύσεως. (*)

(*) Ἡ ἀνωτέρω μελέτη τοῦ κ. Π. ΚΑΡΟΛΙΔΗ ἔχει γραφῆ πρὸ τριακονταετίας περίπου ὅμως τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα περιγράφονται ὡς ἔχουσι καὶ σήμερον. Σ. «Α.Β.».

Ἡ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΕΩΡ. Φ. ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Malpighi ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐρεῦνας του καὶ ἐπὶ μὴ ἐπωασθέντων ὤψων, εἰς ἓνα τῶν ὁποίων ἀνεκάλυψε τὰ πρῶτα στάδια τῆς διαπλάσεως τοῦ ἐμβρύου. Τοῦτο ἐπέσειεν αὐτὸν ὅτι τὸ ἐμβρυον εἶναι προδιαπεπλασμένον, διεκλήρυξε δὲ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἐπίστροφος διὰ τὴν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου. Ἡ παρατήρησις ὅμως αὕτη ἀπεδείχθη βραδύτερον ἐσφαλμένη ὑπὸ τοῦ Dareste, διότι τὸ περι οὗ πρόκειται ὤψον παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ Malpighi κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ἡ θερμοκρασία εἶναι μεγάλη, ἀνερχομένη ἐνίοτε καὶ ἄνω τῶν 28° C. ὅποτε τὸ ὤψον δύναται νὰ ἐπωασθῆ καὶ διὰ μόνης τῆς θερμοκρασίας τοῦ περιβάλλοντος, δηλαδὴ ἄνευ βοήθειας τοῦ ἐπωαστικοῦ κλιδάνου.

Βασίζόμενος ὅμως τότε ἐπὶ τῶν ἐρευνῶν τούτων ὁ Malpighi, ὅστις σημειωτέον ἀφῆκεν ἀξιοθαύμαστον σύγγραμμα «περὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ ὀρνίθου ἐν τῷ ἐπωασθέντι ὤψῳ» παρεδέχθη τὴν θεωρίαν τῆς προϋποστάσεως τοῦ βλαστήματος ἐπομένως καὶ τὸν προσχηματισμὸν τοῦ ἐμβρύου ἐν τῷ ὤψῳ.

Διὰ τῶν ἐσφαλμένων ὅμως τούτων παρατηρήσεων ἐνισχύετο ἡ δοξασία τῆς προϋποστάσεως τοῦ βλαστήματος, ὅπερ παρεδέχοντο ἐγκεκλεισμένον ἐν τῷ ὤψῳ καὶ τοῖς γεννητικοῖς ὄργανοις τῆς μητρός, ἥτις καὶ αὕτη πάλιν προϋπῆρξεν ἐγκεκλεισμένη ἀρχικῶς ἐν τῷ ὄργανισμῷ τοῦ γεννήτορος αὐτῆς, οὕτω δὲ διαδοχικῶς ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἐφθάνον, οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν θεωρίαν ταύτην, μέχρι τοῦ πρώτου δημιουργηθέντος ἀτόμου. Κατὰ τὴν θεωρίαν λοιπὸν ταύτην ἡ πρώτη δημιουργηθεῖσα ὄρνις εἶδε νὰ περιεῖχε ἐγκεκλεισμένα ἐν ἑαυτῇ ἅπαντα τὰ βλαστήματα τῶν μελλουσῶν γενεῶν τῶν ὀρνίθων. Ὡσαύτως ἡ πρώτη μήτηρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους θὰ εἶχε δημιουργηθῆ μεθ' ἅπαντων τῶν βλαστημάτων τῶν μελλουσῶν γενεῶν τῶν ἀνθρώπων.

Οὕτω ἀντὶ ἐμβρυολογικῶν ἐρευνῶν, ἀνατομικῶν παρατηρήσεων καὶ βιολογικῶν πειραμάτων, οἱ τότε ἀνατόμοι καὶ φυσιολόγοι μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ πολλὸς Haller ἐπεδόθησαν εἰς μεταφυσικὰς καὶ θεολογικὰς μελέτας καὶ συζητήσεις ἀναφερόμενας εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς γῆς ἣν ἐξετίμουν ὡς ὑφισταμένην ἀπὸ 5—6 χιλιάδων ἐτῶν καὶ εἰς ὑπολογισμοὺς τῶν βλαστημάτων ἅτινα ἔφερον ἐγκεκλεισμένα ἐν ταῖς ὕψοις αὐτῆς ἢ πρώτῃ γυνῇ ὑπολογίσαντες τότε ταῦτα μέχρι 200 ἑκατομμυρίων.

Ἡ ἀνακάλυψις ὅμως τοῦ σπερματοζωαρίου ἐπέφερε μικρὰν τινα ταραχὴν εἰς τοὺς θιασώτας τῆς θεωρίας τῆς ἐγκλείσεως τοῦ βλαστήματος ἐν τῷ ὤψῳ. Αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1677 ὑπὸ τοῦ φοιτητοῦ Hamm ἐν Danzig καὶ τοῦ διασήμεου διδασκάλου του Leeuwenhoek οἵτινες ἀνεῦρον ἐν τῷ σπερματικῷ ὕγρῳ τοῦ ἄρρενος μικροσκοπικὰ κινούμενα ἀνατομικὰ στοιχεῖα. Διὰ τῆς ἀνακάλυψος ταύτης ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ὠάριον δὲν εἶναι ὁ μόνος παράγων ἐν τῇ ὄντογονίᾳ, καὶ ὅτι ὁ ὄργανισμὸς τοῦ ἄρρενος συντελεῖ καὶ κατ' ἄλλον τινα τρόπον ἢ διὰ τῶν μυστηριωδῶν ἀναθυμιάσεων εἰς τὴν ὄντογονίαν. Πλεῖστοι δὲ τῶν ἐμβρυολόγων ἔφθασαν μάλιστα καὶ εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον, παραδεχθέντες ὅτι τὸ σπερματοζωάριον εἶνε ὁ ἐπικρατέστερος παράγων ἐν τῇ γονιμοποιήσει, τὸ δὲ ὠάριον ἐχρησίμευε μόνον ὡς ἐπωαστικὸς ὑποδοχεὺς ἐν τῷ ὀψίῳ τὸ σπερ-

ματοζωάριον εισερχόμενον διεπλάσσετο εις έμβρυον.

Μεθ' άλλην τήν ανακάλυψιν όμως του σπερματοζωαρίου πλείστοι των διαδιδόν της θεωρίας της έγκλεισεως του βλαστήματος δεν άπηλπίστησαν, τούναντίον δε προσεπάθησαν να εφαρμόσωσι ταύτην και διά τὸ σπερματοζωάριον παραδεχθέντες ότι ή έγκλεισις δέν έγένητο έν τῷ φάριῳ ἀλλά έν τῷ σπερματοζωαρίῳ, τινές μάλιστα μεταξύ τούτων, έν τῷ υπερβολικῷ αὐτῶν ζήλῳ ὑπέρ της θεωρίας ταύτης διετείνοντο ἀντικαθιστώντες διά της φαντασίας τήν κατά τήν εποχήν εκείνην ἀτέλειαν τῶν μικροσκοπίων, ὅτι και διεκρίνον έν τῷ σπερματοζωαρίῳ ἕλα τὰ ὄργανα τοῦ μέλλοντος να διαπλασθῆ νεαροῦ ἀτόμου, ἤτοι τὸ στόμα, τὸν έντερικὸν σωλήνα ἔτι δὲ και τὰ ἄκρα.

Μεταξὺ τῶν διαδιδόν της θεωρίας της έγκλεισεως τοῦ βλαστήματος έν τῷ φῶι και τῶν υπερμαχητῶν της έγκλεισεως έν τῷ σπερματοζωαρίῳ διεξήχθη μεγάλη πολεμική, ἣτις διήρκεσεν ὀλόκληρον τὸν 18ον αἰῶνα, τῶν ὠκιστῶν ἐπιμενόντων εις τήν ἐκδοχήν, ὅτι τὸ φάριον και μόνον αὐτὸ περιεἶχεν ἅπαντα τὰ συστατικά τὰ χρησιμεύοντα διά τήν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου, τοῦ δὲ σπερματοζωαρίου περιοριζομένου μόνον, ὅπως διά τῶν κινήσεων της οὐρας αὐτοῦ προκαλεῖ εὐκολώτερον τήν ἐξοδὸν ἀναθυμιάσεων ἐκ τοῦ σπέρματος. Αἱ ἔρευναί όμως τοῦ Lumas και Prevost ἀπέδειξαν ὀριστικῶς πλέον ὅτι γονιμοποιήσις ὀφείλεται εις τὸ σπερματοζωάριον.

Κατὰ τὸ μεταξύ τοῦ 1759 και 1768 χρονικὸν διάστημα ἐδημοσιεύθησαν δύο ἐργασίαι, δι' ὧν ή θεωρία της προϋποστάσεως και της έγκλεισεως τοῦ βλαστήματος ὑπείχθη εις τὸν ἐλεγχον της ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως, οὕτω δ' αὐτῇ ἀνετράπη ἀμέσως. Ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐργασιῶν τούτων, ὁ και δικαίως κληθεὶς πολὺ μετὰ ταῦτα πατήρ της ἐμβρυολογίας εἶπε ὁ C. F. Wolf.

Ὁ Wolf ἐγεννήθη έν Βερολίῳ κατὰ τὸ ἔτος 1733, ἐσπούδασε τήν Ἀνατομίαν ὑπὸ τήν διεύθυνσιν τοῦ Meeckel, έν ἡλικίᾳ δὲ 28 ἐτῶν ὑπεστήριξεν ἐναίσυμον διατριβήν ἔχουσαν ὡς τίτλον «ή θεωρία της γενέσεως». Ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ ὁ Wolf προσεπάθησε ν' ἀνέλθῃ μέχρι της ἀρχικῆς καταβολῆς τῶν ὀργάνων τοῦ ἐμβρύου. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ «περὶ της διαπλάσεως τῶν ἐντέρων» δημοσιευθὲν λατινιστὶ έν ἔτει 1768 περιλαμβάνει έν περιλήψει τὰ ὑπὸ πολλῶν ἐμβρυολόγων βραδύτερον ἀποδειχθέντα, συχνάκις δὲ και ἀπλῶς ἐπιθεδαιωθέντα.

Ὁ Wolf ἀπέδειξεν ὅτι τὸ βλαστικὸν δέρμα ἀποτελεῖται ἐκ δύο πετάλων ἐνὸς ἐπιπολῆς και ἐτέρου έν τῷ βάθει, ἀντιστοιχοῦντα εις τὸ ἔσω και ἔξω βλαστικὸν δέρμα τῶν νεωτέρων συγγραφέων. Ἐῦρεν ὡσαύτως ὅτι τὸ ἔσω βλαστικὸν δέρμα εἶναι ἀποπεπλατισμένον και ἐκτεταμένον έν τῇ ἀρχῇ της διαπλάσεως αὐτοῦ, βραδύτερον δὲ ἐμπτύσσεται μεταβαλλόμενον εις αὐλακα της ὀποιᾶς τὰ χεῖλη προσπελάζοντα συννεοῦνται, μετασηματιζομένης της αὐλακος εις σωλήνα κλειστὸν, τὸν έντερικὸν σωλήνα, τὰ δύο πέρατα τοῦ ὀποίου διατιτραίνονται κατόπιν, ὅπως ἀποτελέσωσι τὸ στόμα και τὸν πρωκτόν. Ἴδου λοιπὸν ἀπόδειξις διαπλάσεως ὀργάνου, τοῦ ὀποίου οὐδὲν ἶχνος προῦπηρχεν. Ἐκτὸς όμως τοῦ έντερικοῦ σωλήνος, ὁ Wolf περιέγραψε τήν διάπλασιν και ἄλλων ὀργάνων μὴ προῦπαρχόντων ὡσαύτως, ἣτις διάπλασις τελεῖται διά τοῦ ἰδίου πάντοτε τρόπου, ἤτοι διά προσθέσεως νέων ἀνατομικῶν στοιχείων εις τήν πρώτην καταβολήν. Ὁ τρόπος οὗτος της διαπλάσεως ἤτοι ὁ δι' ἀλλεπαλλήλου προσθήκης ἀνατομικῶν στοιχείων, ὁ ἔλως ἀντίθετος πρὸς τὸν δι' έγκλεισμοῦ

τοῦ βλαστήματος, ἀπετέλει τήν νέαν θεωρίαν τήν κληθεῖσαν «θεωρίαν της ἐπιγενέσεως» ἣτις ὀφείλεται κυρίως εις τὰς ἐρεῦνας του.

Δυστυχῶς όμως ὁ ἐρευνητῆς οὗτος δέν ἐπέζησεν ὅπως ἴδῃ τήν τελικὴν ἐπιτυχίαν της θεωρίας του της ἐπιγενέσεως, διότι τὰ συμπεράσματα τῶν ἐρευνῶν του ἀρχικῶς ἐπολεμήθησαν, ἐκρίθησαν ἐπιπολαιῶς ή και παρέμεινον ἐπὶ μακρὸν ἄγνωστα. Οὕτω λ.χ. ὁ Wolf ἀνεκάλυψε, περιέγραψε και ἀπεικόνισε τὸ ἀδενικὸν ὄργανον, τὸ λειτουργοῦν έν τῷ ἐμβρύῳ ὡς πρωτογενῆς νεφρὸς τὸ βνομαζόμενον ἀκόμη και σήμεραν Βολφειανὸν σῶμα. Καὶ όμως ὁ Oken ἔτη τινα βραδύτερον μὴ γνωρίζων τήν ανακάλυψιν ταύτην τοῦ Wolf περιέγραψεν ἐκ νέου τὸ ὄργανον τοῦτο.

Ἄλλὰ και αἱ ἐμπαιθεὶς ἐπικρίσεις δέν ἔλειψαν διά τήν θεωρίαν της ἐπιγενέσεως ἐξενεχθεῖσαι ὑπὸ πολλῶν, μὴ ἐξαιρουμένου και αὐτοῦ τοῦ φυσιολόγου Haller, ὅστις ἐμμένῃς διαδόξ ὦν της θεωρίας της έγκλεισεως και τοῦ προσχηματισμοῦ τοῦ ἐμβρύου έν τῷ φῶι, ἐφθασεν μέχρι τοιαύτης υπερβολῆς, ὥστε διετείνετο, ὅτι ἀνεῦρεν ἐπὶ τοῦ έν διαπλάσῃ ἀνθρωπίνου ἐμβρύου ἶχνη τριχῶν εις τὸ πρόσωπον, αἵτινες βραδύτερον θά παρίστων τήν γενειάδα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐμβρύου ἐλάφου κέρατα τοῦ ζώου τούτου έν μικρογραφίᾳ.

Ὁ Βόλφ δέν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος της ὀφθαλμίας αὐτοῦ. Ἄνευ φίλων και μαθητῶν ὑπεχρεώθη να ἐγκαταλείψῃ τὰς ἐρεῦνας του, ὅπως εὖρη πόρον ζωῆς εις τὸ ἐπάγγελμα τοῦ στρατιωτικοῦ ἱατροῦ. Μὴ δυναθεὶς τέλος να ἔχῃ μεγάλην ἐπιτυχίαν και να καταλάβῃ Πανεπιστημιακὴν ἔδραν, τοῦθ' ὑπερ θά ἐπέσπευδε και ὑπεδοήθη τὸν θρίαμβον τῶν ἰδεῶν του, ἀν και λίαν εὐδοκίμως ἐδίδαξεν δημοσίως τήν Ἀνατομικὴν, ἠγαγκάσθη να ζητήσῃ ἄσουλὸν έν Ῥωσίᾳ ὑπὸ τήν προστασίαν της Αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης.

Ἡ ἄλλη δημοσίευσίς τοῦ Βόλφ «περὶ της διαπλάσεως τῶν ἐντέρων» χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1678. Ἀπὸ τότε μέχρι τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος ή ἐργασία αὐτῇ παρέμεινε ἄγνωστος. Κατὰ τὸ ἔτος 1812 ὁ Meckel ἐνοήσας τήν μεγάλην αὐτῆς ἀξίαν ἐδημοσίευσε μετὰφρασιν έν Γερμανικῇ γλώσσῃ, προσπαθήσας να ἐξάρῃ τήν ἐργασίαν ταύτην συγχρόνως δὲ και τήν θεωρίαν της ἐπιγενέσεως.

Τήν ἰδίαν εποχήν ἐξῆ έν Βυρτσδούργῳ βιολόγος μεγάλης ἀξίας ὁ Dölinger, ὅστις ἐπελήφθη ἐμβρυολογικῶν μελετῶν και συνέχισε τὰς ἐρεῦνας τοῦ Wolf. Δυστυχῶς τὰ οικονομικὰ μέσα ἔλειψαν κατ' ἀρχὰς εις τὸν ἐρευνητὴν τοῦτον. Κατόπιν όμως συνεδέθη μετ' ἄλλου ἐπίσης σοφοῦ τοῦ Pander, ὅστις εὐπορότερος ὦν συνεισέφερεν τῷ Dölinger ἐκτὸς τῶν γνώσεών του και τοὺς ἀπαραίτητους οικονομικοὺς πόρους διά τήν ἐγκατάστασιν ἐργαστηρίου. Εἰς τοὺς δύο τούτους ἐρευνητὰς προσετέθη και ὁ A. Alton καλλιτέχνης σχεδιαστής ὅστις ἀπέδωκε και διετήρησε διά τοῦ ἰχνογραφικοῦ αὐτοῦ ταλάντου τὰ ἀνακαλυφθέντα ὑπ' αὐτῶν. Αἱ ἠνωμένοι προσπάθειαι τῶν τριῶν τούτων συνεργατῶν, συνετέλεσαν εις τὸ να δημοσιευθῶσι ἀξιόλογοι ἔρευναί ὑπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Dölinger και τοῦ Pander. Ἐκτὸς τῶν δημοσιευμάτων αὐτῶν οἱ Dölinger και Pander παρεσκεύασαν και μαθητὴν ἐξακολουθήσαντα τὰς ἐμβρυολογικὰς ἐρεῦνας αὐτῶν και κατὰ πολὺ ὑπερτερήσαντα τῶν διδασκάλων του οὗτος δὲ εἶπε ὁ von Baer Μετὰ τοῦ Baer, ή ἐμβρυολογία κατέστη καθωρισμένη πλέον ἐπιστήμη, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη ὑπ' αὐτοῦ, ή διάπλασις ἔλων σχεδὸν τῶν ὀργάνων τοῦ ἐμβρύου, ὡς ή τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος, τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων, τοῦ ἀμνίου

ου, τῆς νωτιαίας χορδῆς καὶ τοῦ φάριου, συγχρόνως δὲ κατέπεσε καὶ ἡ τελευταία ἀντίστασις τῶν ὑποστηρίζόντων ἀκόμη τὸν προσχηματισμὸν τοῦ ἐμβρύου ἐν τῷ ῥῶϊ.

Αἱ ἀπὸ τοῦ 1840 καὶ ἐπέκεινα γινόμεναι ἐμβρυολογικαὶ ἔρευναι ὑπὸ διαφόρων ἐμβρυολόγων, κυρίως ὅμως ὑπὸ τῶν Schwann, Kölliker, Herting, Foll, Robin, Mathias, Duval καὶ ἄλλων ἀπέδειξαν τὸν τρόπον τῆς διαπλάσεως ὅλων τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος. Ἐπὶ μακρὰν ὄμως σειρὰν ἐτῶν ἡ μελέτη τῆς διαπλάσεως τοῦ ἐμβρύου ἀπετέλει τεχνικὸν μόνον μέσον ἐργασίας πρὸς χρῆσιν τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν. Οἱ μορφολόγοι ἐβλεπον, τινὲς δὲ διέπουν: ἀκόμη καὶ σήμερον ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ τὸ πολὺ τιμὸν μόνον μέσον ἀνατομικῆς ἀναλύσεως. Παρακολουθοῦντες δηλ. δῆμα πρὸς δῆμα τὴν διάπλασιν πολυπλόκου τινὸς ὀργάνου φθάνουσι εὐχερῶς, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ νὰ χωρίσῃ ἐκ τῶν συνιστώτων αὐτὸ ἀνατομικῶν στοιχείων καὶ νὰ καθορίσῃ ποῖον μέρος ἐκάστου αὐτῶν συμβάλλει εἰς τὸν σχηματισμὸν ἐκάστου ὀργάνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἐφικτὴ ἡ παραβολὴ τοῦ ὀργάνου τούτου πρὸς ἄλλα ὄργανα ὁμοιάζοντα αὐτῷ ἢ καὶ διάφορα ἐκ πρώτης ὄψεως εὐρισκόμενα εἰς ἄλλα εἶδη ζώων.

Πρὸ τριακονταετίας ὅμως ἐμβρυολόγοι τινες ἠθέλησαν νὰ ἀντιδρῶσι ἐναντίον τῆς προσπαθείας ἣτις ἠπεῖλει νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἐμβρυολογίαν εἰς τὴν ἑδὸν τῶν ὠραίων μὲν θεωριῶν, ἀγόνων ὅμως καὶ ἄνευ πραγματικοῦ ἐπιστημονικοῦ ἀποτελέσματος, ἐπιμένοντες ὅτι τὰ ἱστορικὰ αἷτια, ἅτινα διάφοροι συγγραφεῖς ἐπεκαλέσθησαν ἕως ἐξηγήσῃ θεωρίαν τινὰ δὲν χρησιμεύουσι εἰμὶ μόνον ἕως ἐξηγήσῃ: τὸ παρελθόν, ἢ δὲ διάπλασις τοῦ ὀργανισμοῦ δαπάναις τοῦ ῥῶϊ εἶναι φαινόμενον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται καὶ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας, τὰ δὲ αἷτια δέον νὰ μὴ ἐξηγῶνται διὰ θεωριῶν ἀλλὰ νὰ ἐρευνῶνται δι' ἀκριδῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἐγενήθη ἡ νεωτέρα Ἐμβρυολογία ὀνομασθεῖσα «Φυσιολογία τῆς διαπλάσεως» κατὰ τοὺς Γάλλους ἢ καὶ «Αἰτιολογικὴ ἢ Μηχανικὴ ἐμβρυολογία» κατὰ τοὺς Γερμανούς.

Ἡ μέθοδος ταύτη, τῆς ὁποίας εἶνε ἰδρυτὴς ὁ διάσημος Γερμανὸς ἐμβρυολόγος Ρουικστηρίζεται εἰς τὸν πειραματισμὸν, συμπληρούμενον διὰ τῶν ἀπαραιτήτων μικροσκοπικῶν ἐξετάσεων καὶ τῶν τελειοποιηθέντων μεθόδων τῆς τεχνικῆς τῆς ἱστολογίας.

Ἡ περιγραφή καὶ ἡ παραβολὴ τῆς διαπλάσεως τῶν ὀργάνων ἔχουσι σπουδαίαν σημασίαν. Ἡ δὲ ἐρευνητὴς πρέπει νὰ προσπαθῆσῃ, ὅχι μόνον νὰ καθορίσῃ στάδιόν τι ἢ σειρὰν σταδίων τῆς διαπλάσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλγὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐμβρύου στρέψων τὴν προσοχὴν του εἰς τὰ αἷτια ἕνεκα τῶν ὁπίων σταδίων τι τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμβρύου προήλθεν ἐκ τοῦ ἀμέσως προηγηθέντος, καθὼς καὶ πῶς μετέβη εἰς τὸ ἀμέσως ἐπακολουθήσαν αὐτό.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ζητημάτων τούτων ἡ ἐμβρυολογία συνετέλεσεν πρὸς δαιλεύκανσιν τῶν ἐξῆς σπουδαίων ζητημάτων: 1ον) τῆς κληρονομικότητος, 2ον) τῆς ἀνωμάλου διαπλάσεως τοῦ ἐμβρύου ἢτοι τῆς τερατογενέσεως καὶ 3ον) τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως ἢτοι τοῦ καθορισμοῦ τῆς συγγενείας τῶν διαφόρων ζώικῶν τάξεων ἐκ τῶν κατωτέρων πρὸς τὰ ἀνώτερα καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

ΑΙ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ ΕΠΙ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ

† ΣΠΥΡΟΥ ΔΕ ΒΙΑΖΗ

Μετὰ μεγάλης λύπης ἀγγέλλομεν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «ΑΚΑΔ. ΒΙΒΛ.» τὸν θάνατον τοῦ συνεργάτου ἡμῶν Σ π ῥ ο υ Δ ε Β ι ά ζ η. «Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Βιβλιοθήκη» τιμωρηθεῖσα διὰ τῆς συνεργασίας τοῦ ἐξόχου τούτου ἀνδρὸς σπένδει δάκρυ τιμῆς ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Εἰς τὰς ἔδρας τῆς Ἀκαδημίας ταύτης ὀρθὰ εἰκάζει ὁ Μουστοξύδης ὅτι συνεκάθηοντο δύο Τριαντάφυλλοι, ὁ μὲν Ἰωάννης γράφας εἰκοσιῆξ σονέττα καὶ ποίημα δ' ὀκταστίχων ὁμοιοτελεύτων (ο Ravanima) ἔξυμνοῦντος τῆς Πολωνίας Φρειδερίκον τὸν Χριστιανόν· ὁ δὲ Χριστόφορος ὀνομαζόμενος, παραφράσας δι' ἑνδεκάσυλλαβων ὁμοιοκαταλήκτων στίχων τοὺς Οἴκους τῆς Θεοτόκου(7). Ἐπι δ' ἐφ' ὅσον διέμενον τοῦλάχιστον ἐν Κερκύρα ὁ Σπυρίδων Μέλιος, ὁ Ἰωάννης Βούλγαρης καὶ Ἀντώνιος Σρατηγός (8).

Ὁ Saint-Sauveur(9) ὅστις προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ δυσφημήσῃ τὴν Ἐνετικὴν πολιτείαν διὰ νὰ ἐξυψηρεθῆσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ Βοναπάρτε γράφει ὅτι: «ἐν Κερκύρα ἦτο εἶδος Ἀκαδημίας ἣτις ἔπρεπε νὰ βοηθῆ καὶ νὰ διευθίνη τὸ τάλαντον, νὰ διεγείρῃ τὴν ἀμιλλαν τῶν νησιωτῶν. Τὸ ἴδρυμα τοῦτο, τὸ τόσον ὠφέλιμον ὑπῆρξεν ἐφῆμερον. Τοῦ ἔλειπεν ἡ κυριωτέρα βᾶσις, ἡ βοήθεια καὶ ἡ προστασία τῆς κυβερνήσεως...». Ὁ ἀγαθὸς οὗτος Γάλλος, ὅστις ἦτο πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν ταῖς ἡμετέραις νήσοις ἀπὸ τοῦ 1781 θὰ ῥιμλῆ διὰ τὴν δευτέραν Ἀκαδημίαν ἴσως, διότι ἡ πρώτη δὲν ἦτο ephémère ἀφοῦ ἔζησεν ἐπὶ 60 ἔτη καὶ ἡ πολιορκία τῆς ἀφήρεσεν τὴν ζωὴν. Τοῦ Γάλλου τούτου ἡ κρίσις ἐπέδρασεν εἰς τὴν σοφὴν γυναῖκα Δώρα—Δίστρια(10) ὅτι ἡ Ἀκαδημία μας μὴ ἔχουσα τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως ἔσχεν: une durée passagère!!

**

Ἄς εἰπῶμεν λέξεις τινὰς διὰ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς τῆς πρώτης Ἀκαδημίας καὶ κατὰ πρόωτον περὶ ἐκεῖνων, οὓς ἀναφέρει ὁ Μαριμαρᾶς.

Ὁ πρῦτανος Γρίττης ἦτο ἡγούμενος τῆς μονῆς Εὐαγγελιστορίας. Σημειωτέον ὅτι ὁ κερκυραῖος Πέτρος Στρατάογης φκοδόμησε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν μονὴν καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὰ εἰς τὸ ἐρημιτικὸν τάγμα τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου μὲ ἀρχετὰ εἰσοδήματα. Τὰ ἐγκαίρια ἐγένοντο τῷ 1394 ἐπισήμως παρόντως τοῦ Λατινικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ κλήρου, τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, πάντων τῶν εὐγενῶν καὶ ἀπείρου κόσμου. Ἐκκλησία καὶ μονὴ παρεδόθησαν εἰς τὸν μοναχὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τάγματος Νικόλαον Ρουφίνον, ὅστις ἐν Κερκύρα διέμενε (11). Τὰ χρονικά τῆς Ἰταλικῆς γραμματολογίας τὸ ὄνομα τοῦ μοναχοῦ Γρίττη δὲν ἀναφέρουσι.

Γνωστόν εἶνε μόνον ὅτι ἦτο διδάσκαλος τῆς τε Λατινικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης. Φυσικὰ εἰς τοιαῦτα ἰδιά ἰδιώματα προΐστανται ἄνθρωποι ἀξίας ἀμα δὲ καὶ σεβαστοὶ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν. Ἐπειδὴ τότε ἐν Κερκύρα ὑπῆρχον πεπαιδευμένοι καὶ ἐπιστήμονες καὶ ἐξελέγει Ἰταλὸς ἔπεται ὅτι ἦτο καθ' ὅλα σεβαστός.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι λογοκρίται καὶ ὁ γραμματεὺς ἦσαν ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐπατριδῶν τῆς Κερκύρας (12). Ἀφοῦ ἐξελέγησαν λογοκρίται θὰ διεκρίνον ἐπὶ μισθῶσι καὶ μεγάλῃ κρίσει. Ὁ μὲν Κουαρτάνος ἦτο ἱππότης. Ἡ Βενετία ἀπένεμε παράσημον δι' ἀξίαν, γεναιότητα καὶ ἀγαθοεργίαν. Ἄγνωστον εἶς τι εἶχε διαπρέψει ὁ Κουαρτάνος. Τῷ 1658 εἰσελθόντες δύο Γάλλοι στρατιῶται εἰς τὸ παλαιὸν φρούριον ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς, εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειντο τεσσαράκοντα κοντὰ πυρίτιδος ἔξ ἀπροσεξίας σπίθα ἐπροξένησε τὴν ἀνάφλεξιν τῆς πυρίτιδος. Τὸ οἰκτρότατον τοῦτο συμβάν ἐπροξένησε μεγάλας ζημίας καὶ ὑπὸ τὰ καταπτώματα ἐφονεύθησαν τεσσαράκοντα ἄνθρωποι ἐν οἷς καὶ ὁ λογοκρίτης Ἀλταβίλας, ὅστις ἦτο ἔξοχος μεταξύ τῶν ἱατρῶν. Ἐὰν ὁ ἐμπροσθεὶς ἐγένετο τὴν ἡμέραν καὶ οἱ ἄνθρωποι περιεφέροντο εἰς τοὺς δρόμους θὰ ἦσαν περισσότερα τὰ θύματα. (13).

Ὁ ἄλλος λογοκρίτης Ἰουστινιανὸς ἠγαπᾶτο ὑπὸ τῶν Μουσῶν καὶ ἔγραφεν ᾠδάρια, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς, δὲν εἶδομεν. Ὁ Μουστοξύδης (14) ἱστορεῖ ὅτι ἐν τῶν ὁποίων δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς ἱστορικὸν ἐπισημῆμα. «Τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας τῶν Κερκυραίων πόλεως, ὧν αἱ Κορινθιακαὶ τέχναι εἶχον πάλαι ποτὲ κατακοσμήσει πολυτελῶς διὰ τε τὰς πολλὰς τῶν Γότθων κατερημώσεις καὶ διὰ τοὺς συντινάξαντας τὴν νῆσον σεισμοὺς (15) βιαιοτάτους, ἐτι δὲ ἡ διὰ τὴν αὐθόρμητον εἰς ἀσφαλεστέραν χώραν μετανάσκειν τῶν κατοίκων φευγόντων ἀμα καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων καὶ τὰς ἐκ θαλάσσης ἀδιακόπους τῶν πειρατῶν ἕβρεις, ἔκειντο ἤδη ἐκ πολλοῦ κατηρειπωμένα. Ἡγεῖρον δὲ τότε οἱ Ἑνετοὶ ὄχι μόνον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Κερκύρας, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐν γένει χριστεπωνύμου πολιτείας, τὸν πελώριον ἐκείνον προμαχῶνα, ὅπου ἔμελλε νὰ θρασυθῆ τῶν Ὀθωμανῶν ἡ μακροδὴς ὁρμή. Ὁθεν ἐπειδὴ τῇ ἀνάγκῃ καὶ οἱ θεοὶ πείθονται, τὰ ερεῖπια ταῦτα, τῶν ὁποίων, ὡς ἂν ὁστὰ τεθνεώτος γίγαντος κατεπλήθουν μέγα τοῦ ἑδάφους διάστημα ἢ κατρουγμένα ὑπὸ τοῦ χρόνου εἰς τὰ σπλάγνα τῆς γῆς διετηροῦντο. Ἐκουσίως ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, παρεχωρήθησαν τῷ 1675 εἰς τὴν πολιτείαν καὶ εἴκοσι λοιπῶν χιλιάδες μεγάλων τετραγώνων μαρμάρων, ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν ὀχυρωμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα θαυμαστὸν τῆς στρατιωτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἔργον διήγειραν ζήλοτυπίαν καὶ τὴν ἀπλὴν ἰσχυρῶν ἐφαιμίλων καὶ πολέμων λυπηρῶν ποτὲ δὲ εὐφροσύνων ἀποτελεσμάτων ἐγένοντο πρόξενα». Ἐκ τούτων ἔλαβε τὴν ὑπόθεσιν ἡ μοῦσα τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Περὶ τοῦ Σταματίου Λουπινᾶ λέγει ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς Βούλγαρις ἐν τινὶ εἰς τὰς Κερκυραϊκὰς ἀρχὰς λατινικῶν ἐγκωμίων, ὅτι εἴκοσι ὅλους ἐναντιοὺς μετ' ἀρχῆς φιλοπονίας ἐθήρουν τὴν παιδείαν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων ἀποθησαυρίσας ἐξαιρέτον μάθησιν (16).

Τοῦ Αἰώνιου σφίζεται χειρόγραφον βιβλίον ἐπιγεγραμμένον *Impronte d' onore, ovvero la spiegazione delle medaglie Corciresi coniate sotto il suo dominio aristocratico*, ἐνθα δεικνύει ὁ συγγραφεὺς παιδείαν τινά,

ἀλλὰ φαντασίαν μᾶλλον ἢ κριτικὴν. Ἐτερον ποιημάτιον εἶνε περὶ Νικοπόλεως καὶ Λευκάδος (17).

Ὁ Ἰππότης Ἀνδρέας Μάρμορας τῷ 1672 ἐδημοσίευσεν ἐν Βενετίᾳ τὴν ἱστορίαν τῆς Κερκύρας. Τῆς ἱστορίας ταύτης ὁ Μουστοξύδης ἀπέδειξε τὰ μεγάλα λάθη (18), ἀλλ' ὅμως ὁ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τῆς γενετικῆς μας πατρίδος, εὐρίσκει καὶ καλὰς τινὰς σελίδας. Τῆς ἱστορίας ταύτης ἐν Βενετίᾳ τῷ 1778 ἐδημοσιεύθη ἐπιτομὴ μετ' ὀνόματι τῆς ἐπιτομῆς : «*Raccolta di varie notizie concernenti l' isola di Corfu estratte dall' istoria di questa isola del signor Antrea Marmora, a spese del padre Giorgio Varanguli della villa di santo Mattia (19)*». Προσθετέον ὅτι ἡ ἱστορία αὕτη τῆς Κερκύρας μετεφράσθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ εὐπαιδείτου αὐτοῦ ἀπογόνου Ἰωάννου Μάρμορα, ἐφόρου τῆς ἐν Κερκύρα Βιβλιοθήκης καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Κερκύρα τῷ 1902. Εὐρίσκομεν δύο ἐλλείψεις. Ἡ πρώτη ὅτι μετὰ ὄραϊα προλεγόμενα ἔπρεπε νὰ ἀκολουθῆ ἡ βιογραφία τοῦ ἱστορικοῦ, ἡ δὲ δευτέρα ὅτι ἐν ὑποσημειώσεσιν αἱ παρατηρήσεις τοῦ Μουστοξύδη. Οὕτω νομίζομεν, ὅτι θὰ ἦτο τελεία καὶ ὠφελιμοτέρα ἔργασία.

Παρεκάθησαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ταύτην καὶ οἱ ὑπερασπιστὰι τῶν πατρίων δογματῶν Γερμανὸς Ρασοξέστης, Γαβριὴλ Βλάσης καὶ Φίλιππος Καρτάνος.

Εἶδομεν ὅτι οἱ δύο σοφοὶ περιηγητὰι μᾶς δίδουν μίαν καλὴν σύστασιν διὰ τὸν Αἰγυπτίον Καπέλλον. Οὗτος συνεστῶσης τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐξεσηφαλισμένων ἄλλην ἴδουσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἦν ὀνόμασεν τὸν *Εὐκάρπων* (*dei fertili*). Τῷ 1680 εὐρισκόμενος ἐν Βενετίᾳ ἐδημοσίευσεν βιβλίον ἐκ σελ. 234 φέρων τίτλον : *Orationi Heroiche*, ἀφιερωμένον εἰς τὴν κοινότητα τῆς Κερκύρας, διότι, τῇ ἐντολῇ τῆς κοινότητος ὁ Καπέλλος ἐξεφώνησεν τοὺς ἐννέα Ἡρωϊκοὺς λόγους.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε τὰ μάλιστα δυσεύρετον καὶ συνδέεται μετὰ τῆς Κερκυραϊκῆς ἱστορίας. Ἀναφέρομεν τὰ περιεχόμενα :

α) Ἡ πολιτικὴ κληρονομία, λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν «Ἐξεσηφαλισμένων» κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1671, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Γενικοῦ προβλεπτοῦ τῆς θαλάσσης Ἀντωνίου Βερνάρδου.

β) Ὁ Πελεγκάν, λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ Αἰγυπτίον τοῦ 1674 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Μοιράρχου Λαυδεντίου Βενιέδ, ἐν τῇ ἡμετέρῃ Ἀκαδημίᾳ.

γ) Ὁ θορίαμβος, λόγος ἐκφωνηθεὶς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1675 ἐν τῷ ναῦ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Γενικοῦ προβλεπτοῦ τῆς θαλάσσης Ἀνδρέου Βαλιέο. δ) Τὸ ἀγαλμα, λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐξεσηφαλισμένων κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ ἰδίου ἔτους, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἰδίου Προβλεπτοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ στρατοῦ.

ε) Ὁ Νὰος τῆς δόξης, λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1675 ὅτε ὁ προβλεπτὴς τῆς θαλάσσης Ἀντώνιος Προϊούλης ἀνέλαβεν τὴν διοίκησιν. στ) Ὁ ἄγγελος, λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ «τῶν Εὐκάρπων» τὸν Ἰούλιον τοῦ 1676 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ προβλεπτοῦ καὶ καπετάνιου Τριάδαν Γόιττην.

ζ) Ἡ ἰδέα τῆς Κυβερνήσεως, λόγος ἐκφωνηθεὶς τὸν Ἰούνιον τοῦ

1677 ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἀφίξεως τοῦ Γενικοῦ προβλεπτοῦ τῆς θαλάσσης Ἀνδρέα Κορνέο. ἦ) Ἡ ἄξια, λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ «τῶν Εὐκάρπων» τὸν Μάιον τοῦ 1678, ἐπ' εὐκαιρία ὅτι ὁ ἠηθεὶς Κορνέο προήχθη εἰς Procuratore di si Marco. θ) Ὁ ἦρωας, λόγος ἐκφωνηθεὶς τὸν Ἰούλιον τοῦ 1679 ἐν τῇ ἠηθείᾳ Ἀκαδημίᾳ ἐπ' εὐκαιρία τοῦ θανάτου τοῦ γενικοῦ προβλεπτοῦ τῆς θαλάσσης Ἀντωνίου Βαρβάρου.

Περὶ τῶν ἔργων τοῦ Νικολάου Βουλγάρεως, περιττὸν εἶνε νὰ ἀξιῶμεν τὰς σελίδας μας ἀφοῦ ὁ εὐμενὴς ἡμῶν ἀναγνώστης τὰ γνωρίζει, ἀπὸ τὴν Νεοελληνικὴν φιλολογοίαν τοῦ Σάθα καὶ τὴν Bibliographie Ioniennε τοῦ Δεγκράν καὶ Περονά (20). Διὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν ἀναφέρομεν τὰ πονήματα τῶν Κορητῶν Βλάχου καὶ Καλούδη.

Ὁ Μάρμορας ὡς εἶδομεν ἀναφέρει ὅτι τριακόντα ἦσαν οἱ πρῶτοι Ἀκαδημαϊκοὶ ἀλλὰ δυστυχῶς, ἀναφέρει μόνον τὰ ὀνόματα τοῦ Προτάνεως, τῶν λογοκριτῶν καὶ τοῦ γραμματέως. Ἐπίσης ὁ Σπὸν καὶ Βέλλεο μνημονεύουσι τοὺς ἐπισημοτέρους. Μόνον διεσώθησαν οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι εἰς τὰς δύο Ἀκαδημίας ὑπὸ τοῦ Καπέλλου. Δὲν περιήλθεν εἰς ἡμᾶς οὐδὲ ὁ τίτλος τῶν ἀναγνωσθέντων ὑπομνημάτων. Ἐξ δὲ τῶν ἐμμέτρων διεσώθη μόνον εἰδύλλιον ἰταλιστὶ (21) πρὸς ἐπαινον τῆς ἱστορίας τοῦ Μάρμορα.

Δυστυχῶς οἱ τότε διανοοῦμενοι Κερκυραῖοι δὲν ἐζήτησαν τυπογραφεῖον νὰ ἀποκτήσωσι. Ἡ Ἑνετικὴ Πολιτεία εὐχαρίστως παρεχώρει τὴν ἄδειαν ἰδρύσεως τυπογραφείων καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μικρὰς πόλεις ὅτε τὰ ἐζήτητον (22). Ἄν ὑπῆρχε τυπογραφεῖον θὰ ἐδημοσιεύοντο πάντα τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τὰ ἔργα.

Ἀτὰ περὶ Κερκύρας, ἐν ἐπομένῳ σημειώματι περὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ καὶ Κεφαλληνίᾳ Ἀκαδημιῶν (23).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (7) Τοὺς Οἴκους τῆς Θεοτόκου μετέφρασεν ἰταλιστὶ καὶ ὁ Κορὴς Φίλιππος Στρατηγὸς καὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1763. Ἀνατύπωσις ἐγένετο ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1868. Νέα ἔτι μετάφρασις ἐποίησεν ἡ Ζακύνθια Ἀδριανὴ Σιγούρου Ἐπισκοποπούλου, δημοσιευθεῖσα ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1888.
- (8) Μ. Μουστοξύδης: Ἱστορ. καὶ Φιλολ. ἀνάλ. Κέρκυρα 1872, σελ. 14.
- (9) Voyage κ.τ.λ. τόμος Β' σελ. 185.
- (10) Les Ioniennes (revue des deux monde 15 Juillet 1858, σ. 393.
- (11) Μάρμορα: Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 251—252.
- (12) Αὐτόθι σελ. 362—363.
- (13) Αὐτόθι σελ. 429.
- (14) Μουστοξύδης: Ἱστορ. καὶ Φιλολ. ἀνάλ. Κέρκυρα 1872, σελ. 5.
- (15) Μάρμορα: Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 417· περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι σεισμῶν, ὁρα Α. Issle Agamemne Intorno ai fenomeni si smici ossevat, nell'isola di Zante. Roma 1894. Ἀρχίζων ἀπὸ τοῦ ἔτους 161 ἕως τοῦ ἔτους 1894 ἀναγραφή τῶν σεισμῶν.
- (16) Ν. Βουλγάρεως: Κατήχησις Ἱερὰ κτλ., ἔκδοσις Ἀνδρέου Μαν-

ρομμάτου, σελ. 1' (δεκάτη).

— (17) Μ. Μουστοξύδης: Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 10.

— (18) Delle cose Corciresi Corfù, 1848 σελ. 643—696.

— (19) Σπ. Δὲ Βιάζη: Λόγοι τινὲς παραλειφθέντες εἰς τὴν Νεοελ. Φιλολ. τοῦ Σάθα, «Ζακύνθιος Ἀνθῶν» 1878 φυλ. 39.

— (20) Ὁ ἐπιφανὴς οἶκος τῶν Βουλγάρεως, ἔχων καὶ τὸν τίτλον τοῦ κόμητος, ἔδωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄχι μόνον συγγραφεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν Κερκύρας καὶ μεγάλους πρωτοπαλάδες περὶ ὧν ὄρα τὴν «Ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας» τοῦ Σπυρ. Παπαγεωργίου.

— (21) Τὸ εἰδύλλιον τοῦτο ἀναδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ σημείωμα μας «La Coltura Ionia» τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ περιοδικῷ «Rassegna Ellenica» τοῦ Ἀντωνίου Φραβασίλη, σελ. 20.

— (22) C. Widdmann: Discorso Apologetico κτλ. 1799 σελ. 14.

— (23) Σ. «Α.Β». Τὸ παρὸν σημείωμα τοῦ Δὲ Βιάζη σταλὲν πρὸς τὴν «Ἀκαδημαϊκὴν Βιβλιοθήκην» ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, παραμένει τὸ τελευταῖον σημεῖωμα τοῦ διατρεποῦς ἱστοριοδίφου καὶ δὴ ἤμικελος, μὴ προφθασας νὰ μᾶς ἀποστείλῃ τὸ δεύτερον σημεῖωμα του «περὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ καὶ Κεφαλληνίᾳ Ἀκαδημιῶν».

Ο ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ ΠΡΟΜΑΝΤΕΥΩΝ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΝΑΖΩΡΑΙΟΥ ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΜΙΝΩΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΒΟΥΚΟΛΙΚΩΝ

«Ἄς ὑψώσωμεν ὀλίγον τὸν τόνον τῆς φωνῆς μας Σικελικαὶ (1) Μούσαι. Ὅλοι δὲν ἀγαποῦν τοὺς κήπους οὐδὲ τὰς ταπεινὰς μουσικὰς. Ἄς ὑμνήσωμεν τὰ δάση τὰ ὅποια πρέπει νὰ εἶναι ἀντάξια ἑνὸς ὑπάτου. Ἐφθασεν ἡ τελευταία ἐποχὴ ἡ προφητευθεῖσα (2) ὑπὸ τῆς Κυμαίας. Ἐπαναρχίζει τὸ πᾶν. Ἰδοὺ γεννᾶται νέα σιρὰ αἰώνων. Ἡ Παρθένος (3) ἐπανερχεται, ὡς καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου, (4) καὶ κατέρχεται νέα γενεὰ ἐκ τοῦ ἕψους τοῦ οὐρανοῦ. Ἐδαρσετήσου μόνον ἀγνή Λουκίνη νὰ ἐπαρουπνῆς πλησίον τοῦ λίκνου τοῦ παιδιοῦ ἡ γέννησις τοῦ ὁποίου θὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν σιδηρὰν ἐποχὴν καὶ ἀντ' αὐτῆς θὰ ἐπιπλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον ὄλον ἡ χουσιῆ. Ἦδη βασιλεύει ὁ ἀδελφός σου Ἀπόλλων. Ἐπὶ τῆς ὑπατείας σου ἀκριβῶς ὦ Πολλίων ἐπὶ τῆς ὑπατείας σου θὰ ἔλθῃ ἡ ἔνδοξος ἐποχὴ. Ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν σου οἱ μῆνες τοῦ μεγάλου ἔτους θὰ ἐγκαϊνιάσουν τὸν δρόμον των. Καὶ ἂν μένουν ἔστω ἴχνη τινα ἀκόμη τῶν ἀμαρτημάτων μας, οὐδὲν ἀποτέλεσμα θὰ φέρουν καὶ θὰ ἐλευθερωθοῦν αἱ χώραι ἀπὸ τὸν διαρκῆ τρόμον. Τὸ παιδί θὰ λάβῃ νέαν ζωὴν.

Θὰ ἴδῃ τοὺς ἥρωας ἀναμειγμένους μετὰ τῶν θεῶν, καὶ ἐκεῖνοι θὰ τὸ ἴδουν μεταξὺ τῶν καὶ θὰ κυβερνήσῃ τὸ ἥρομον ἐκ τῶν ἀρετῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σύμπαν· Ὅσον δι' ἐσὲ παιδί, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης καλλιτογείας ἢ γῆ θὰ σκορπᾷ τοὺς κισσοὺς τοὺς ἐρριζωμένους ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ τὰ τοὺς δωρήσῃ εἰς ἐσὲ καθὼς τὴν(5) βάρκα- ριν καὶ κολοκασία, Αἱ αἶγες μόναι τῶν θὰ πηγαίνουν εἰς τὴν οἰκίαν μὲ τοὺς μαστοὺς πλήρεις γάλακτος, τὰ δὲ ποίμνια δὲν θὰ φοβοῦνται τοὺς πελωροὺς λέοντας. Καὶ αὐτὸ τὸ λίκνον σου πρὸς τιμὴν σου θὰ γεμίσῃ ἀπὸ θελκτικὴν ἀνθησιν. Ὁ ὄφις θὰ ἐξαφανισθῇ. Θὰ ἐξαφανισθῇ ἐπίσης τὸ δηλητηριώδες χόρτον καὶ τὰ κακὰ αἰτιῶ ἀποτελέσματα. Ἀπανταχοῦ θὰ φυτρώσῃ τὸ Ἄσ- συριανὸν (6) ἄμωμον. Ἐξ ἄλλου μόλις εἶσαι εἰς θέσιν νὰ ἀναγινώσκῃς τοὺς ὕμνους τῶν ἡρώων ὡς καὶ τὰ ὑψηλὰ κατορθώματα τοῦ πατρὸς σου καὶ μάθῃς τὴν σημασίαν τῆς ἀξίας, ἢ πεδιάς θὰ κτρινήσῃ ὅλη ἐκ τῶν χυμωδῶν στάξεων καὶ εἰς τοὺς ἀκανθώδεις θάμνους θὰ κρέματα ὁ ζουθρὸς βότρους, καὶ εἰς τὰ ἄγρια δάση αἱ δρεῖς θὰ χίνουν τὴν δροσερότητα μέλιτος.

Θὰ μείνουν ὅμως εἰς τὰ βράθῃ τῆς καρδίας μας ἕγνη παλαιᾶς κακίας, τὰ ὅποια θὰ ὠθήσουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν Θέτιδα διὰ πλοίων νὰ περικυκλώσουν τὰς πόλεις διὰ τειχῶν νὰ χαράξουν βαθεῖς ἀλλοκας εἰς τὴν γῆν. Θὰ εἶναι τότε ἄλλος Τύφης (7), καὶ δεύτεσον Ἄργος διὰ νὰ μεταφέρει τοὺς ἐκλεκτοὺς ἥρωας. Ἐπίσης θὰ γίνῃ δεύτερος πόλεμος καὶ θὰ ἀποστείλουν πάλιν ἐναντίον τῆς Τροίας τὸν μεγάλον Ἀχιλλέα.

Μετά, ὅταν ἔλθῃς εἰς μεγαλντέραν ἡλικίαν ὀναύτης θὰ παραιτηθῇ τῆς θαλάσσης, τὰ δὲ πλοῖα δὲν θὰ κάμουν πλέον τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐμπορευ- μάτων.

Ἐκάστη περιφέρεια θὰ ἔχῃ παρρωγὴν αὐτάρκη. Δὲν θὰ ὑποφέρει πλέον ἢ γῆ τὸν βολοκόπον, οὐδὲ ἡ ἄμπελος τὸ δρέπανον. Μὲ τὴν σειράν του ὁ ἰσ- χυρὸς ἐργάτης θὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς βῶες τοῦ ζυγοῦ. Εἰς τὸ μαλλί δὲν θὰ δί- δουν πλέον διάφορα ψευδῆ χρώματα, ἀλλὰ μόναι τῶν τὰ πρόβατα θὰ δίδουν εἰς τὸ μαλλί τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς τὴν ἐλαφρῶς ζουθρὸν χοιρίαν τοῦ κογχυλίου ἢ ἐκείνην τοῦ κτρινοῦ χρώματος τῆς ζαφουράνας. Ἡ σανδαράχη αὐθορμή- τως θὰ ἐνδύῃ τὰ πρόβατα εἰς τὴν βοσκὴν τῶν.»

«Σπεύσατε νὰ πλέξετε τοιούτους αἰῶνας. Εἶπον εἰς τὴν ἀδρακτὸν τῶν αἰ- Μοῖραι μαζί μὲ τὴν ἀμετάβλητον τῆς εἰμαρμένης θέλησιν. Πλησίασε τότε (θὰ εἶναι ἢ στιγμὴ) τὰς μεγάλας τιμὰς ἀγαπητὸ παιδί τῶν θεῶν, ἐνδοξε ἀπόγονε τῆς Ἥρας. Κοίταξε τὸν κόσμον νὰ τρέμῃ ὑπὸ τὸν ὄγκον τοῦ οὐρανοῦ θό- λου! Κοίταξε τὴν γῆν, τὴν ἔκτασιν τῶν θαλασσῶν, τὸ ἄπειρον τοῦ οὐρανοῦ. Κοίταξε! Πόσον χαίρουνται ὅλα πρὸς τιμὴν τοῦ ἐρχομένου αἰῶνος. Φεῦ! Ἄς ἦτο δυνατὸν νὰ σβῆσουν τὰ ἔτη μου. Φεῦ! Ἄς εἶχον πνοὴν ἀρκετὴν διὰ νὰ ὑμνήσω τὰ ὑψηλὰ σου κατορθώματα. Οὐδεὶς θέλει μὲ ὑπερβῆ εἰς αὐτὰ τὰ ἄσμοτα, οὐδὲ ὁ Ὁρφεὺς τῆς Θοράκης ἢ ὁ Λίνος(8) ἔστω καὶ ἂν ὁμὲν ἔχει μη- τέρα τὴν Καλλιόπην, καὶ οὐδὲ τὸν ὄμοιον Ἀπόλλωνα. Καὶ ὁ Πᾶν θὰ ἐθεω- ρεῖτο ἠττημένος εἰς τὴν Ἀρκαδίαν τῆς ὁποίας εἶναι ὁ κριτής. Ἄρχισε μικρὸ παιδί νὰ γνωρίζῃς τὴν μητέρα σου, νὰ μηδεῖς εἰς αὐτὴν (ἡ μήτηρ σου ὑπέ- φερε μακρὰ βᾶσανα εἰς τὸ διάστημα τῶν δέκα μηνῶν). Ἄρχισε μικρὸ παιδά- κι. Ὅσοι δὲν ἐγέλασαν εἰς τὴν μητέρα τῶν οἱ Θεοὶ δὲν κρίνουν ἄξιον τῆς τρα-

πέξη τῶν, οὐδὲ μία θεὰ τῆς κλίνης τῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) Ὁ Βιργίλιος ἐμιμήθη τὸν Θεόκριτον διὰ τοῦτο ἐπικαλεῖται συχνὰ τὰς Σικελικὰς Μούσας. Παρ' ὄλην ὅμως τὴν μίμησιν εἶχε καὶ ἰδικήν του προτοτυπίαν. Εἶναι ὅλως διάφορα τὰ εἰδὲ εἰλίγια τοῦ Θεοκρίτου τῶν Βουκολικῶν τοῦ Βιρ- γιλίου. Εἰς τὰ πρῶτα περιγράφονται μόνον ἐπεισόδια τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς ἐνφ' εἰς πολλὰ τῶν δευτέρων βλέπωμεν πολὺ ὑψηλότερας ἐννοίας. Αἴφνης εἰς τὴν ἐκλογὴν τὴν ἐποίαν παραθέτωμεν ἐμολογεῖ ὁ ἴδιος ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ὑ- φωθῇ εἰς ἀνωτέρας σφαίρας ὥστε τὰ δάση νὰ εἶναι ἀντάξια τοῦ Πολλίωνος. Εἶ- ναι ἓνα λυρικὸν ποίημα ὄχι ποίησις βουκολική. Καὶ εἰς ἄλλας τῶν ἐκλογῶν ἀ- παντῶμεν τὸ αὐτὸ. Π.χ. εἰς τὴν ἕκτην τὴν γεμάτην ὑψηλὴν ἐμπνευσιν καὶ με- γάλας σκέψεις, εἰς τὴν ἐννάτην τὴν περιέχουσαν τὰς δυστυχίας τοῦ ἐμψυλίου πολέμου καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Καίσαρα τὸν πατάξαντα τὴν ἀναρχίαν. Καὶ εἰς τὰ ἀγροτικά του εἰδύλλια ὁ Βιργίλιος, παρ' ὄλην τὴν ἐπί- δρασιν τοῦ Θεοκρίτου ἢ ἐποία εἶναι καταφανής, ἐν τούτοις μᾶς παρουσιάζει σκη- νὰς ὅλως διαφόρους τῶν εἰδυλλίων. Ἡ Ἀρκαδία του δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοι- νὸν μὲ ἐκεῖνην τοῦ Θεοκρίτου. Εἶνε ἰδανική. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς δὲν ὑπέκεινται εἰς δυστυχίας πρὸ παντὸς ἐρωτικῆς, ἀλλὰ ζήτουσιν τραγουδοῦντες εἰς τὴν μαγευ- τικὴν γαλήνην τοῦ μέρους νὰ παρηγορηθοῦν.

(2) Αἱ Σίβυλλαι ὡς γνωρίζομεν εἶχον ἐμπνευσιν θεῖαν, ἔζησαν εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς διάφορα μέρη. Ὁ Πλάτων ἀναφέρει μίαν εἰς τὸν «Φαίδωνα» καὶ δίδει τὴν ἐτοιμολογίαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο σύνθετον ἐκ τῶν λέξεων Σιὸς (Διὸς) καὶ βουλή. Ἄλλοι γλωσσολόγοι λέγουσιν ὅτι εἶνε λέξις μάλλον Ἀσιατικῆ.

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει τὴν Σιβύλλαν Αἰβύσσαν θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ Λαμίας ἢ ὁποία ἐχρησιμοῦνται εἰς Δελφοὺς καθημένη ἐπὶ δράχου καὶ ὕμνουσα δι' ὠραιστάτων στίχων τοὺς θεοὺς.

Ἡ Ἐρυθραία ἢ προεῖπουσα τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, τὸν Ὀμηρον καὶ τέ- λος τὸν Χριστόν. Τῆς ἀπέδιδον πλείστας ὀνομασίας. Ἡ ἴδία ὠμολόγει ὅτι ὀνο- μάζεται Ἄρτεμις καὶ ὅτι εἶναι σύζυγος τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐπλανήθη εἰς πολ- λά μέρη. Αὕτη προεῖπεν εἰς τὸν Αἰγείαν τὸν θάνατόν του. Ἀπέθανε εἰς ἔσχα- τον γῆρας. Ἡ μεγάλη τῆς ἡλικίας ἐγένετο εἰς τοὺς Ῥωμαίους παροιμιώδης καὶ εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν ἀλληλοσηύχοντο νὰ ζήσουν τόσον πολὺ. Ὁ Ταρκύνιος Σού- περβος ἠγόρασε μερικὰς τῶν προφητειῶν τῆς γραμμένας Ἑλληνιστί εἰς ὑπέ- ρογκον τιμὴν ἐκ μιᾶς γραΐας.

Ἡ Κυραία ἢ καθημένη πάντοτε εἰς τὴν θύραν ἀντροῦ εἰς τὴν Νεάπο- λιν. Τὰ ῥήτᾶ αὐτῆς γραμμéνα ἐπὶ φύλλων φοίνικος ἐσκορποῦντο ὑπὸ τὸ φύ- σμα τοῦ ἀνέμου. Ὄπω καὶ ὁ Δάντης εἰς τὸν «Παράδεισον» ἄσμα ββον λέγει:

Così al vento nelle foglie lievi

Si perdea la sentenza di Sibilla

Ἡ Σιβύλλη τοῦ Ἑλλησπόντου ἢ προφητεύσασα τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ τῆς Φρυγίας τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου.—Ἡ τῆς Ἠπείρου τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ.—Ἡ Αἴγυπτιὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα.

Αἱ προφητεῖαι τῶν ἦσαν συμβουλαὶ πολῦτοις εἰς τὰς δυσκόλους τοῦ κράτους στιγμῆς.

Μετὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ Καπιτωλίου καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀποστάτου ἐχάθησαν πολλὰ βιβλία τῶν Σιδυλλῶν. Ἦδη διατηροῦνται μόνον δώδεκα. Αἱ Σιδύλλαι ἐνέπνευσαν τοὺς καλλιτέρας Ἰταλοὺς ζωγράφους. Εἰς τὰ διάφορα τῆς Ἰταλίας μουσεῖα συνήντησα ἔχι: ὀλίγους πίνακας παριστάνοντας τὰς Σιδύλλας.

Εἰς τὴν Villa Berghese π.χ. διακρίνομεν ἓνα ἀριστουργηματικὸν τοῦ Lomenichino παριστάνοντα τὴν Κυραϊάν Σιδύλλην ἀντίγραφον ἐπιτυχέστατον τοῦ ὁποῦοι δλέπομεν εἰς τὴν Πανακοθήκην τοῦ Καπιτωλίου. Ἐκεῖ βλέπομεν ἑτέραν Σιδύλλαν ἔργον τοῦ Canlassi. Εἰς τὸ Καπιτώλιον εὐρίσκειται προσέτι ἡ Σιδύλλη τῆς Περσίας ἔργον τοῦ Guercino καὶ εἰς τοῦ Barberini τὴν Θυμασίαν ἐκείνην τοῦ Gouido Reni τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον Beatrice Cenci. Ἐκεῖ δλέπομεν ἔτι καὶ μίαν κεφαλὴν Σιδύλλης ἀποδιδομένην εἰς τὸν Cravaggio. Εἰς τὴν Πάδουαν, Φλωρεντίαν κ.λ. συνήντησα ἀκόμη ἀρκετὰς εἰκόνας μετὰ τὸ αὐτὸ θέμα.

(3) Ἡ Ἀστραία, ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος ἢ τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἡούς. Μυθολογεῖται ὅτι κατὰ τὸν Χρυσὸν αἰῶνα ἦτο μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀνομάζετο Δίκη. Ἄλλ' ὅτε οἱ ἄνθρωποι παρημέλησαν τὴν δικαιοσύνην τοὺς ἐγκατέλειψε, κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη, ἐμίσησε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅταν ἐπεκράτησεν ἡ ἀδικία ἀνήλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἔπου ἀποτελεῖ ἤδη τὸν ἀστερισμὸν τῆς Παρθένου.

(4) Ἐννοεῖ τὴν δεκάτην ἐποχὴν τοῦ Magnus annus τὸ ὅποσον ἀπετελεῖτο ἐκ magni menes. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἀρχίζει πάλιν ἡ στροφὴ τοῦ κόσμου εἰς τὴν Χρυσὴν ἐποχὴν τῆς Βασιλείας τοῦ Κρόνου. Διήρκει 49 χιλιάδας ἔτη, ἢ κατ' ἄλλους 25 ἢ στροφὴ αὕτη τοῦ ἔτους. Ἐκαστος τῶν δέκα μηνῶν τοῦ Magnus annus ἦτο διαρκείας αἰῶνων καὶ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν εἶχε τὸν θεὸν ὅστις τὸν ἐκυβέρνα. Τὸν τελευταῖον μῆνα ἦτο ἡ βασιλεία τοῦ Ἀπόλλωνος. Διὰ τοῦτο λέγει: Jam regnat Apollo

(5) Περί κολοκασίας καὶ θακκάρεως ἴδε Πλίνιον διβλ. 21 κεφ. 51, 102, διὰ τὸ πρῶτον διὰ δὲ τὸ δεύτερον διβλ. 12 καὶ 21 κεφ. 26, 16, 77.

(6) Ἴδε Πλίνιον διβλ. 12, 13, 16, κεφ. 28, 2, 59,

(7) Ὁ Τύφιος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἁγνίου ἐκ Σύφης τῆς Βοιωτίας. Ἦτο ὁ Κυβεργήτης τῆς Ἀργεῶς. Κατὰ τὸν Ἀπολλόδορον ἀπέθανε ἐν Βυθηγίᾳ.

(8) Ὁ Αἰγὸς ἦτο ἡ προσωποποίησις τοῦ προώρου θανάτου, ὡς ὁ Νάρκισσος καὶ Ἰάκινθος. Ἐψάλλον δι' αὐτὸν πένθημα ἄσματα ἔπος διὰ τὸν Ὀρφέα. Τὸν ἀναφέρει καὶ ὁ Ὀμηρος εἰς τὴν Ἰλιάδα. Ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἰλαμάθης. Ἡ μήτηρ του τὸν παρέδωκε εἰς βοσκούς γὰ τὸν ἀναθρέψουν ἀλλ' ἀργότερον τὸν ἔφαγον οἱ κύνες. Ὁ δὲ Ἀπόλλων πρὸς τιμωρίαν ἔστειλε τὴν Ποινὴν ἐναντίον τῶν Ἀργείων ἢ ὁποῖα ἤρπαξε τὰ παιδιά ἀπὸ τὰς μητέρας των. Ὁ χρησμὸς μετὰ καιρὸν συνεδούλευσε τοὺς Ἀργεῖους γὰ καταπραῦνουν τὴν Ἰλαμάθην διὰ θυσιῶν. Διὰ τοῦτο τὴν ἐποχὴν τῶν κυνικῶν καυμάτων ἐώρταζον τὴν Ἀρνητῖδα. Ἐθυσίαζον ἀμνοὺς καὶ ἐφόνευον τοὺς κύνες, αἱ δὲ γυναῖκες ἐψαλ-

λον. (Ἐώρταζον τὴν ἐποχὴν τῶν κυνικῶν καυμάτων, διότι τότε μετὰ τὴν μεγάλην ζέστην ἐγένετο ἡ μεγαλύτερα ζημία εἰς τὰ προϊόντα, καὶ ἡ ζέστη ἐβλάπτε ὡς ἐπόμενον ἀκόμη τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ παιδιά). Εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐλάτρευον τὸν Αἰγὸν ὡς ποιητὴν. Ἡ εἰκὼν του εὐρίσκειτο εἰς ἓνα σπήλαιον ὅπου κατ' ἔτος προσέφερον εἰς αὐτὸν θυσιάς, ἔπος εἰς τὰς Μούσας. Ἐπίστευον ὅτι ἐπάλαυσε μετὰ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ. Ἐθεωρεῖτο προσέτι σοφὸς καὶ ὡς διδάσκαλος τοῦ Περικλέους καὶ Ὀρφέως καὶ ὁ πρῶτος διδάξας τὰ γράμματα εἰς τὸν κόσμον. Ἐτέρα παράδοσις ἦτο ὅτι ἐδίδασκε τὸν Ἡρακλέα εἰς τὴν κιθάραν καὶ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς θυμώσας διὰ τὴν μικρὰν ἐπίπληξιν τοῦ Αἰγίου ἐξ αἰτίας κάποιου λάθους εἰς τὴν μουσικὴν, τὸν ἐφόνευσε. Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ τὸν ἐθεώρουν μεγάλον συγγραφέα καὶ ἰπέδιδον πολλὰ ἔργα εἰς αὐτόν.

ΕΝΘΟΥΣΙΩΔΗΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. Ν. ΚΑΖΑΖΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗΝ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

— Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ μεγάρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἤρξατο τὸν Ἰούνιον ἐ.ε. τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τοῦ «Ἑλληνισμοῦ» συγκληθὲν «Δεύτερον Ἐθνικὸν συνέδριον».

Ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης ἀπὸ ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς Κοινωνίας διατηροῦντα ἀκαίριον τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα καὶ τηροῦντα εὐλαβῶς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἑλληνικὰς οἰκογενειακὰς παραδόσεις.

Ἡ ἐναρξὶς τοῦ συνεδρίου ἐγένετο δι' ἐκφωνήσεως μεστοῦ πατριωτικοῦ καὶ ἑθνικῶν διδαγμάτων λόγου ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ «Ἑλληνισμοῦ» καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Καζάζη, ὅστις ἐν περιλήψει ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κυρίαὶ καὶ κύριοι,

«Ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον ὑμῶν, ἀνέρχομαι ἐπὶ τὸ θέμα τοῦτο μετὰ τῆς ἐνδομύχου πεποθήσεως, ὅτι θέλει ἀκουσθῆ καὶ ἀντηχήσῃ ἡ φωνή μου ἐντὸς τῆς ἡμετέρας σφαιρῆσεως, ὅτι θέλει συνταραχθῆ αὐτὴ ἐπὶ τῇ ἀκροάσει τῶν λόγων μου καὶ ἐξαναστῆ πρὸς ἀποσόδησιν ἐπαπειλούμενων δεινῶν καὶ κινδύνων ἐσωτερικῶν, κινδύνων κοινωνικῶν, ἀλλὰ καὶ πολιτικῶν καὶ ἑθνικῶν.

»Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκλήθη καὶ συναγῆται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τὸ δεύτερον ἤδη ἀντιπροσωπεῖα τῆς Πανελληνίου οἰκογενείας.

Καὶ ὁ κύριος Καζάζης ἀναλύει τὰ διάφορα ὑπὸ κρίσιν τοῦ συνεδρίου θέματα, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ κατακρίνων τὸ δόγμα τῆς Μαρξιστικῆς θεωρίας περὶ τοῦ λεγομένου θρησκευτικοῦ συναίσθηματος ὡς ἀπῆδον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν.

Ἀναλύων κατόπιν ὁ κ. Καζάζης ἐπιστημονικῶς τὰ τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμοῦ καὶ ἐν γένει τὰ τῆς Μαρξιστικῆς θεωρίας καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῶν φθοροποιῶν κομμουνιστικῶν ἰδεῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Οἱ κομμουνισταὶ οἱ ἐχθροὶ οὗτοι τοῦ λαοῦ, πρὸς ἐπικρατήσιν των καὶ πρὸς ἀποπλάγησιν τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν ἀναήτων κυκλοφοροῦν εἰς τὴν πρωτεύουσάν καὶ τὴν Θεσσαλονικὴν ἑκατοντάδες δημοσιευμάτων.

»Πόθεν παίρνεται το χρήμα; Σιωπῶ ἐξ αἰσχύνης.
 »Εργάται! ἔλων τῶν λαῶν ἐνωθῆταί!
 »Εἶνε τὸ κομμουνιστικὸν διάγγελμα τοῦ Μαρξισμού.
 »Ἡ ἀπειλὴ αὕτη ἀπηγεῖ καθ' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ ἀνά τὴν Ἑλληνικὴν ἐπ' ἐσχάτων πατρίδα.
 »Ἀλλὰ δὲν κινδυνεύουσι μόνον ἡ Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία ἐκ νέας ἐπιδρομῆς βαρβάρων. Κινδυνεύει ἅπασα ἡ Ἑλληνικὴ πατρίς, ἡ ἐθνικὴ αὐτῆς πρωτεύουσα, ἡ συνείδησις ἐν γένει τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.
 »Ἀποκρίνομαι εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην.
 »Διανοοῦμενοι, ἐργατικοὶ Ἕλληνες πολῖται πάσης κοινωνικῆς τάξεως καὶ κατηγορίας, ἐνωθῆτε, συνασπισθῆτε, ὀργανωθῆτε ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἑμοσίᾳ καὶ ἐν ἀλληλεγγύῃ. Ἡ ὀργιστικὴ ἡμῶν, ἡ Γλώσσα ἡμῶν, ἡ οἰκογένεια, ἡ ἰδιοκτησία, ἡ Ἠθικότης, ἡ Ἐθνικὴ Συνείδησις καὶ ἡ Πατρίς κινδυνεύουσι νὰ καταβαρῶσθωσιν.
 »Ἐργηγορεῖτε, Ἕλληνες. Ὁ ἐχθρὸς ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους.
 »Μόνον διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων ἐπιτευχθήσεται ἡ ἠθικὴ ἐξυγίανσις, ἡ ψυχικὴ σωτηρία ἡ παλαιὰ δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους.
 »Ζήτω ἡ Πατρίς!
 Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ κ. Καζάζη ὑπεδέχθησαν οἱ ἀκροαταὶ μὲ παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγὰς.

ΒΙΒΛΙΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΕΥΓΕΝΩΣ ΑΠΟΣΤΑΛΕΝΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
 „ΑΚΑΔΗΜΑΓΙΚΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ,,

Ὁ «Ροδινῶν» τοῦ Ἀρθ. Καντιγιὸν μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν κ. Λ. Χρυσάνθεμον καὶ ἐκδοθὲν ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Νέοι ρυθμοὶ» εἰς τὴν Δράμαν εἶναι κατὰ τὸν Desbonnets μῖα πρᾶξις εἰρωνικὴ καὶ πολὺ διασκεδαστικὴ. Εἶναι ἕνα τίποτα, μὰ ἕνα προτότυπον τίποτα καὶ ἐλαφρὰ φιλοσοφικόν... Μία ἀξιαγάπητος ἀφήγησις γραμμὴν μέ πολλὴν ἐξυπνάδα...»

Τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον» τοῦ κ. Τ. Χαιροπούλου εἶναι τὸ μόνον ἀριστοτεχνικὸν—Φιλολογικὸν—Ἐπιστημονικὸν ἡμερολόγιον ἀλλὰ καὶ στοιχειώδης ὀδηγὸς διὰ κάθε γραφεῖον. Ἐκδόσις «Π.Ε.Β» ὁδὸς Σωνιέρου 4. Ἀθήναι.

«ΙΑΤΡΙΚΗ» Μηνιαία Ἑλληνικὴ Ἱατρικὴ Ἐπιθεώρησις, Διτῆς Δ.Φ. Κοσμετάτος, Ἀθήναι: Πανεπιστημίου 27, Ἀθήναι.

«Κλινικὴ» 15]θῆμερος Ἱατρικὴ Ἐπιθεώρησις Διτῆς Δ. Ὀρφανός. Ἀγίου Κωνσταντίνου 12.

«Ἰόνιος Ἀνθολογία» Μηνιαῖον Ἱστορικόν, Φιλολογικόν, Καλλιτεχνικόν περιοδικὸν Διθύντρια Μαριέττα Μινώτου, Ζάκυνθος.

«Ἐπιστημονικὴ Ἠχώ» Μηνιαῖον Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν Διτῆς Σπυρ. Παπανικολάου, Ἀθήναι: Εὐγενίου Καραβία 49.

«Νέοι Ρυθμοὶ» Δογματικὸν περιοδικὸν, Διτῆς Κ. Ν. Δρακόπουλος, Δράμα.

«Τηλεγραφικὴ Ἐπιθεώρησις» Μηνιαῖον περιοδικὸν ὄργανον τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας «Eastern» Σύρος.

«LIBRE» Revue Mensuelle litteraire et artistique, par L. Roussel, Montpellier - Herault - France.

..... ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Πλουσιωτάτη συλλογὴ γραφικῆς ὕλης
ΝΙΚΟΛ. ΖΕΥΓΩΔΗ καθ' ἑαυτὴν ἐκτελεῖται πᾶσα τυπογραφικὴ ἔργασια κατασκευάζονται σφραγίδες
 1 ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 1 Στιγμαῖα ἐκτύπωσις ἐπισκεπτηρίων.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ - ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ - ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
 Μετὰ Ἐλευθέρων Ἐμπορικῶν Σπουδῶν
ΑΠ. ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ ἀριστοῦχου Φαρμακαποιοῦ - Χημικοῦ
 Βερανζέρου 1. (Πλατεία Κάνιγγος)

Διὰ τὰ **ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ** νοσήματα συνιστῶμεν τὴν κλινικὴν
ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ
 Τ. ΥΦΗΓΗΤΟΥ, ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΟΥ
 27-Μενάνδρου-27 Ἀθήναι τηλ. 654

ΠΕΤΡΟΣ. ΠΟΥΚΡΑΤΗΣ
 Μαιευτὸς — Συφιλιδολόγος
ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΚΡΑΤΗΣ
 Παιδίατρος — Ὑγιεινολόγος
 Ὅδὸς Κάνιγγος 21

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ
ΜΩΣΑΓΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ
Δ. ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ
 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΕΝΕΛΟΥ 18
 & ΕΝ ΤΖΙΤΖΙΦΙΕΣ ΦΑΛΗΡΩΝ

.....ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ.....
Κ. Γ. ΝΑΥΠΛΙΩΤΗ.....
 16 ΗΦΑΙΣΤΟΥ 16
 Χρηματοκιβώτια—Πλάστιγγες
 Ἐπιπλα

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΟΝ
ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΔΑΜΙΑΝΟΥ ΜΕΝΕΓΑ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΕΛΠΙΔΟΣ 10 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ)

- ΑΘΗΝΑΙ -

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΑΙ
 ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
 ΠΑΤΩΜΑΤΑ
 ΕΠΙΠΛΑ κ.τ.λ.

„ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ..

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΘΗΝΑΙ, ΑΔΜΗΤΟΥ 18 - Θ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ .2

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡ.

ἐκδόσεως ἀπλῆς δραχμαὶ 125

» πολυτελοῦς δραχ. 200

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡ.

ἐκδόσεως ἀπλῆς δολ. 5 ἢ λιρ. 40.1

» πολυτ. » 10 ἢ » » 2

Εἰς τὰ ἐκδοθέντα μέχρι σήμερον τεύχη περιλαμβάνονται
ἔργα καὶ μεταφράσεις τῶν

Παύλον ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ...
Ἐντ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ
Ἰπποκράτους ΚΑΡΑΒΙΑ...
Ἐμμανουὴλ ΜΠΑΡΔΑΝΗ
ΒΑΡΔΑΚΗ ΔΙΟΦΑΝΤΟΥ.....
ΒΑΡΔΑΚΗ ΣΠΥΡΟΥ.....
ΒΙΑΖΗ ΔΕ ΣΠΥΡΟΥ+.....
ΓΑΕΖΟΥ ΠΕΤΡΟΥ.....
ΔΑΛΛΑ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ.....
ΔΑΥΙΔ ΙΩΣΗΦ.....
ΔΕΛΑΜΑΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ.....
ΔΡΟΣΥΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.....
ΖΕΓΓΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ...
ΚΑΖΑΖΗ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ.....
ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ....
ΚΟΤΣΑΥΤΗ ΑΝΔΡΕΟΥ.....

ΔΑΥΡΑΓΚΑ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.....
ΜΙΝΩΤΟΥ ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ.....
ΜΠΑΡΔΑΝΗ ΔΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ...
ΜΠΑΡΔΑΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ+...
ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ...
ΠΥΡΓΟΥ ΡΕΧΟΥ.....
ΣΩΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.....
ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ...
ΧΑΡΑΜΗ ΣΠΗΛΙΟΥ.....
ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ ΔΙΑΚΑΣ...
BARDOUING EMMANUEL
LESUEUR DANIEL
MACKIE JOHN.....
MARTIN LUIS.....
RONDIN AUGUSTE.....
ROUSSEAU JEAN.....

Φωτογραφία ἔργων ζωγραφικῆς καὶ Γλυπτικῆς τῶν

ΓΥΖΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.....
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.....

MARQUESTE L.....
MASTRAYAM D.....

Μουσικὰ τεμάχια

LERBS HANS.....

Φωτογραφία διάφορα

ΓΥΖΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.....
ΚΑΖΑΖΗ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ.....
ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ ΠΑΥΛΟΥ.....
ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΡΗΓΑ.....
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.....
ΣΩΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.....
ΧΑΡΑΜΗ ΣΠΗΛΙΟΥ.....

ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣ.
Ἐργαστήριον ΝΙΚ. ΓΥΖΗ.....
Τὸ χρυσοῦν προσωπεῖον μετὰ τὴν
μορφὴν τοῦ Φαραῶ ΤΟΥΤ-
ΑΝΧ—ΑΜΜΩΝ.....
Τὸ δόχρονσον κάλυμμα τοῦ τρί-
του φερέτρου τοῦ ΦΑΡΑΩ.....